

PRIMORSKI DNEVNIK

Poština plačana v gotovini
Abb. postale i gruppo

Cena 150 lir

Leto XXXI. Št. 40 (9042)

TRST, sredo, 19. februarja 1975

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdoba» v Jovcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

Zaščita Krasa ni mogoča brez sodelovanja prizadetih!

Nenadoma se je izvedelo, da se danes sestane prva komisija za deželne rezervate in da ima na dnevnem redu tudi razpravo o novem osnutku deželnega zakona o kraških rezervatih, ki ga je deželni odbor odobril že 21. novembra lani.

Presenečenje je mogoče malce naivno, toda misliti smo pač, da bodo v sedanjih izrednih razmerah, v katerih se nahaja dežela glede vprašanj gospodarske krize in zaščite socialnega razvoja, deželne oblasti dale prednost reševanju teh vprašanj in da bo o kraških rezervatih govor, ko bodo ta rešena.

Ce bi bilo nekaj več časa na razpolago bi bi naslovili na posamezne članke deželne komisije, se spomnimo, kot je Kmečka zveza storila ob razpravi v pristojni komisiji poslanske zbornice o okvirnem zakonu Belci že pred njegovo odobritvijo leta 1971.

Upamo pa, da nam deželni svetovlani, ki sestavljajo prvo komisijo, ne bodo zamislili, če ponavljamo tu nekaj dejstev in stališč, ki jih je strokovna organizacija kmetov in polkmetov na Tržaškem izdelala na podlagi dolgotrajnih posvetovanj z neposredno prizadetimi Kraševci, z organizacijami, ki se zanimajo za zaščito Krasa in za občinami, ki so demokracijo neposredni izraz prizadete prebivalstva. Naš namen je le, da se enkrat na ta dejstva in stališča opozorimo pristojne ustanove, v tem primeru prve deželne komisije, ki niso vsi Kraševci in kljub najboljši volji verjetno ne utegnejo poglobiti poznavanja problemov Krasa in potreb Kraševcev, v skromnem upanju, da bo to moglo koristiti njihovim izborom.

Predvsem je treba poudariti, da se nihe, se najmanj Kraševci, ne upirajo zaščiti in ohranjanju naravnih lepot te edinstvene pokrajine. Obzobljanja vredno pa je, da je najprej državni svet, sedaj pa še deželni svet, pokazal večjo občutljivost za zaščito rastlinstva in živalstva na Krasu kot za zaščito ljudi, ki na njem živijo in so v veliki večini pripadniki slovenske narodnostne skupnosti.

Prav tako je treba poudariti, da je Kras še tak, da ga je vredno zaščititi, to je izključna zasluga pokolenj Kraševcev, ki so na njem trdo garali in da so vseh pačen naravnega kraškega okolja krivi nedomačiji. Dovolj je, da pomislimo na razne naftovode in metanovode, ki ga nepopravljivo kazijo in ki so bili postavljeni proti volji Kraševcev, na nekatere zgradbe, ki so pravo nasprotje skladnosti s kraškim naravnim okoljem.

Ne mislimo poseči v ocenjevanje posameznih členov novega zakonodajnega predloga, ki ga med drugim Kmečka zveza niti ni uradno prejela, ampak smo samo ponovili stališča, ki ga je njeno predstavništvo tolmačilo pristojnemu deželnemu odborniku, ko jo je lani povabil na posvetovanje (čeprav niti ni najbolj predstavišče organizacije kmetov in polkmetov s Tržaškega niti omenil v spremnem poročilu k zakonskemu osnutku).

Kraševci sprejemljajo zadrževanje naravnih rezervatov z veliko zaskrbljenostjo in odporom. To je naravno, če upoštevamo, da jih nihče ni vprašal za mnenje preden je bil sploh vložen v parlamentu zakonski predlog Belci, če pomislimo na vse žrtve, ki so jim bile vsiljene (begunska naselja, čevovodi, razlasišča in metanja). Če več let zamažemo čaka, da na podrobne regulacijske načrte za kraško področje tržaške občine, ki naj bi omogočili naraven razvoj vasi za potrebe domačinov.

Odborniku Milzauu je Kmečka zveza poudarila, da je po njenem mnenju edina zares učinkovita zaščita okolja aktivna zaščita, to je podpora tradicionalnim dejavnostim (kmetijstvu, gostinstvu, obrti) in novim, ki so v skladu s tem smotrom (kmečki turizem).

Zato bi po mnenju naše strokovne kmečke organizacije morala deželna uprava najprej z kazati Kraševcem, da hoče zanje nekaj koristnega storiti, da bi potem bili pripravljeni za manjšim nezaupanjem razpravljati o rezervatih, ki pomenijo kakršenkoli, objektivno hudo omejevanje njihovih pravic na njihovi zemlji.

Naj torej dežela najprej končno, po nerazumljivem večletnem zavlačevanju omogoči realizacijo združne mletarne in

zadružnih hlevov, ki edini morejo zagotoviti preobrtitev hude krize domače živinoreje z znižanjem stroškov prireje in odpravo posredništva, ki odzira večji del dohodkov kraških živinorejcev. Naj izda zakon za podporo kmečkemu turizmu, po zgledu Južne Tirolske, ki lahko pomeni dodaten vir dohodkov in zato obstoj kmečkih družin. Naj se vendar o-mogoči domačinom, da si v svojih vaseh uredijo častu primerno bivališče, naj se podprejo s potrebnimi naložbami in infrastrukturnimi tradicionalne dejavnosti Kraševcev.

Iste misli smo ponovili predsedniku deželnega odbora in odborniku za kmetijstvo na posvetovanju 10. januarja letos. Zaščiti Krasa ni mogoče urediti brez sodelovanja ali celo proti volji njegovega prebivalstva. Zaščiti se je lahko s takimi ustanovami, ki bodo njegovo čimbolj neposredni izraz in na tak način, da se bo Kraševcem moglo čutiti soodgovoren in še vedno gospodar na svojem.

LUCIJAN VOLK

Splav zakonit v primeru nevarnosti za zdravje matere

Ustavno sodišče v Rimu je včeraj depnilo v svoji pisarni razsodbo o primeru nekega milanskega sodnika, ki je menil, da je sedanja italijanska zakonodaja glede splava v nasprotju z določili ustave. Razsodba ustavnega sodišča proglašala del člena 546 k.z. (fašistični zakon Rocco iz leta 1931) za neustaven ter dovoljuje zdravniške posege (za splave) ne samo v primerih trenutne hude življenjske nevarnosti za nosečnico, temveč tudi tedaj, ko zdravnik meni, da bi bilo telesno in duševno zdravje nosečnice prizadeto. Ustavni sodniki menijo nadalje, da ni mogoče v teh primerih primerjati med življenjem, ki že obstaja in tistim, ki se šele poraja.

Vatikanske reakcije na razsodbo so se previde, toda obdobja stališč, ki ne izenačajo vrednosti življenja nosečnice in zarodka, je na dani. Komunistična poslanca Sero-ni in Malagugini zahtevata čimprejšnjo obravnavo tega vprašanja na parlamentarni ravni.

Članek berite na 6. strani.

RIM, 18. — Tukaj so danes potrdili, da se bo jutri dopolnilo sestalo osrednje vodstvo PSI. Razpravljalo bo o položaju ženske v sedanji družbi, splavu, javnem redu in o sklicanju zasedanja centralnega komiteja.

Novozvoljena voditeljica britanskih konservativcev Margaret Thatcher je imela včeraj prvi pogovor na visoki mednarodni ravni, ko se je sestala z ameriškim zunanjim ministrom Kissingerjem

SEJA OSREDNJEGA VODSTVA KRŠČANSKE DEMOKRACIJE

Prepoved sodelovanja s komunisti v izvoljenih krajevnih upravah

Osrednje vodstvo zadovoljno z odstopom demokristjanskega župana v Benetkah

RIM, 18. — Na seji osrednjega vodstva krščanske demokracije, ki je bila danes v Rimu, so najbolj obširno razpravljali o sodelovanju z ostalimi strankami v občinskih, pokrajinskih in deželnih svetih. Osrednje vodstvo je z zadovoljstvom vzelo na znanje, da je v Benetkah, kjer je bil občinski odbor sestavljen z zunanjo podporo komunistov, z dogovorom, da se čimprej rešijo najnujnejša mestna vprašanja, odstopil tudi demokristjanski župan, potem ko so odstopili najprej socialdemokratski in nato demokristjanski odborniki. Osrednje demokristjansko vodstvo je ob tej priložnosti «odločno povabilo» vsa pokrajinska in deželna tajništva stranke, naj sprejemajo primerne pobude, da spravijo v stare kolese vse tiste krajevne uprave, ki ne slonijo na sodelovanje s strankami leve sredine. Gre v bistvu za prepoved vsem demokristjanskim krajevnim upraviteljem v državi sodelovanja s komunistično partijo.

Osrednje vodstvo KD se je s takim vsem lotilo tega vprašanja, da je že napovedalo, da bodo v najkrajšem času sklicali še eno sejo vodstva in proučili, če so vsa pokrajinska in deželna tajništva izpolnila omenjeno navodilo. Obenem osrednje vodstvo obvezuje strankina krajevna in deželna vodstva, da naj si prizadevajo, da o-lajšajo sodelovanje med «demokracijskimi silami».

Osrednje demokristjansko vodstvo je razpravljalo tudi o splavu in pozvalo svojo poslansko skupino, naj v dogovoru z demokristjanskimi senatorji predloži parlamentu zakon o splavu, ki bo v skladu s sprejetimi sklepi. Poleg tega so se govorili o deželnih in upravnih volitvah ter sklenili, da skličejo zasedanje vsedržavnega sveta KD za 23. februarja, na katerem bodo proučili načrt o izbiri kandidatov za prihodnje volitve. Na seji je bilo tudi sporočeno, da je imela KD lani milijon 841.344 članov.

V Rimu prireditve o sodelovanju med Italijo in SFRJ

RIM, 18. — V centru za italijansko-jugoslovanske odnose je bila danes politično-kulturna prireditve, na kateri je imel glavni govor senator Vedovato, kot predstojnik evropskega parlamenta. Go-svor je skliceval na nedavni govor, ki ga je imel jugoslovanski zunanji minister Minić v evropskem parlamentu v Strasbourgu. Poudaril je, da je evropski parlament prepričan, da je njegova zaskrbljenost zaradi delitve evropskega

kontinenta, tudi zaskrbljenost Jugoslavije, ki je bila ena od prvih držav, ki je obsedila blokovsko politiko. Zaradi tega — je dejal senator Vedovato — je evropski parlament hotel slišati iz usta voditelja jugoslovanske diplomacije, ka-ko vodi Jugoslavija svojo mednarodno politiko, ki je v največji meri usmerjena k utrditvi pomirnice.

Ob tej priložnosti je senator Vedovato sporočil, da bo Jugoslavija, v okviru sodelovanja z evropskim parlamentom, sodelovala tudi na četrti parlamentarni in znanstveni konferenci, ki jo priredi evropski svet v Firencah septembra letos. Omenil je, da je jugoslovanska vlada navezala neposredne stike z evropskim svetom in se vprašal, ali ni že prišel čas za dejansko politično sodelovanje. Pohvalil je jugoslovansko stališče na nedavni medparlamentarni konferenci v Beogradu in zaključil, da bi bilo sedaj treba vzpostaviti resnične odnose sodelovanja in solidarnosti med Italijo in Jugoslavijo. V tej zvezi je dejal, da Italija in Jugoslavija morata najtejeje sodelovati za dobrobit in mir na svetu.

V senatu odobren zakon o volilni pravici 18-letnikom

RIM, 18. — V senatu so nocoj zaključili splošno razpravo in sprejeli vse člene zakonskega odloka, ki se nanaša na polnoletnost z 18. letom starosti, s čimer dobijo 18-letniki tudi pravico aktivnih volitev. Zakonski osnutek vseuje tudi pravila o prilagoditvi zadevnih členov civilnega zakonika in nekaterih norm odloka predsednika republike, ki se nanaša na volitve. Zakon mora sedaj odobriti še poslanska zbornica.

RIM, 18. — Milijon 200 tisoč poljskih delavcev bo jutri stavkalo ves dan. Delavci protestirajo proti razbijtu pogajanj z veleposelniki za ovrednotenje točke draginskih doklade in za zamenjavo plačo. Sindikalna federacija sporoča, da se bodo jutrišnjimi demonstracijami poljski delavci udeležili tudi industrijski delavci.

Renato Curcio

DRZNA IN NEPRIČAKOVANA AKCIJA V CASALE MONFERRATO

BRIGADISTI NAPADLI KAZNILNICO: OSVOBOJEN VODJA RENATO CURCIO

Napadalci so presenetili paznike in jih onesposobili, preden so lahko segli po orožju - Curcio je čakal na pajdaše na hodniku - Brezuspesna preiskava

CASALE MONFERRATO (Alessandria), 18. — Komandos samozvanih rdečih brigad je danes popoldne okrog 16. ure z drzno akcijo osvobodil svojega domnevnega voditelja Renata Curcia, ki je bil od 8. septembra lani zaprt v kaznilnici v Casale Monferrato. Brigadistom je nato uspelo pobegeti in zabrisati vsako sled za seboj.

Bliskoviti napad komandos je presenetil paznike, kljub temu pa je skoraj neverjetno, da so brigadisti s tako lahkoto osvobodili človeka, ki so ga desničarski tisk, televizija in sodniki proglasili za «glavnega javnega sovražnika italijanske demokracije». Po pričevanju agentov je bila ura komaj 16.00 čez, ko je na vhodnih vratih kaznilnice pozvonila mlada in prikupna žena, ki je rekla, da bi rada izročila paket jetniku. Dežurni paznik je pogledal skozi kuko in ji na stečaj odprl vrata, ker se mu ni zdelo nevarna. Preden bi mislil so brigadisti vlomili in ga razorožili. Prav tako so onesposobili agenta, ki je bil v stražarnici. Dva «napadca» sta se z lestvijo, ki sta

prinesla s sabo, povzpela do telefonске žice in jo prestregla ter tako praktično onemogočila pazni-kom zvezo z zunanjim svetom.

Medtem je v stražarnico prišel tudi poveljnik paznikov, podčastnik Barbato, ki je bil prav tako kot njegovi možje prisiljen izročiti orožje brigadistom.

«Kje je Curcio?», je ukazovalo vprašal načelnik komandos in se nato odločno napolnil proti celicam, ko je Barbato zamomljal v odgovor prijetno grožnjo. Curcio je bil na hodniku. Komaj je videl oborožena pajdaša je stekel k njemu in nato se je vsa skupina ritenski umaknila do izhodnih vrat in pobegnila s «fiatom 124» temnozeleno barve. Avto so preiskovalci našli v predmestju Casaleja.

Renata Curcio so karabinjerji aretirali 8. septembra lani skupno s pajdašem Albertom Franceschinijem pri Pinerolu blizu Turina. Možem postavje ju je ovidil bivši duhovnik Silvano Girotto, ki ga brigadisti dolžijo, da jih je opeharil in zlorabil nezalužen sloves duhovnika - gverilca, ki si ga je pridobil v Boliviji. Sodniki dolžijo domnevnega poveljnika samozvanih «rdečih brigad» vrste kaznivih dejanj, med katerimi ugrabitve genovskega sodnika Maria Sossija. Poleg tega je obtožen še napada na fašističnega sindikalista Labateja, ugrabitve funkcionarja Fiata inž. Ameria, napada na sedež organizacije «Sturzo» v Turinu in razdejanja «centra demokracijskega odpora» v Milanu.

Najbolj zaskrbljen zaradi Curciovega bega je bil genovski sodnik Sossi, ki je ravno prejšnji petek spoznal v neki vili v Tortoni ljudski zapor, v katerem je bil zaprt mesec dni. V pogovoru s časnikarji se je poganjal, če je bil šef brigadistov oborožen in če je zlekle preiskava. Končno je tudi priznal, da ga vest o begu ne ravno razveseljuje.

Takoj po napadu na kaznilnico je stekel mogočen preiskovalni stroj policije in karabinjerjev, ki so postavili cestne bloke na vseh cestah alessandrijske pokrajine, a doslej brez uspeha.

Waldheim danes v Ankari in Atenah

BAGDAD, 18. — Generalni tajnik OZN Kurt Waldheim je prišel na 24-urni obisk v Irak. Medtem pa so sporočili, da bo Waldheim jutri obiskal Ankaro in Atene, kjer bo očitno skušal posredovati med obema državama za rešitev krize na Cipru. Napotet med Turčijo in Grčijo je te dni, po proglasitvi turške neodvisne federativne države na severnem delu Cipra, dosegla višek. V Atenah poročajo, da se bo generalni tajnik svetovne organizacije sestel tako z ministrskim predsednikom Karamanlisom kot z zunanjim ministrom Bitsiosom.

RIM, 18. — Predsednik vlade Moro je danes predsedoval medministrskemu sestanku, na katerem so govorili o sindikalnih vprašanjih javnih uslužbencev. Sestanka so se udeležili tudi podpredsednik vlade La Malfa, proračunski minister Andreotti, zakladni minister Colombo, finančni minister Visentini in minister za preureditev državne uprave Cossiga.

DANES

Osrednje vodstvo krščanske demokracije je včeraj razpravljalo o sodelovanju na krajevnih ravni z raznimi političnimi silami. Sklenilo je naročiti vsem svojim krajevnim vodstvom, naj prekinejo vsako delovanje v krajevnih upravah s strankami, ki ne pripadajo levi sredini. Na seji so tudi sklenili, da bodo predložili v parlamentu zakonski osnutek o splavu.

Z drzno in nepričakovano akcijo je komandos samozvanih Rdečih brigad včeraj osvobodil svojega voditelja Renata Curcia. Brigadisti so presenetili paznike kaznilnice v Casale Monferrato, jih onesposobili in pobegeti s Curciom preden bi agenti lahko sprožili alarm. Policija in karabinjerji so postavili cestne bloke na vseh cestah alessandrijske pokrajine, a brez uspeha.

Na včerajšnji seji deželnega sveta je med razpravo o proračunu za leto 1975 ponovno stopilo v ospredje vprašanje pravičnega ravnanja s slovensko manjšino. Poročevalce za večino Ginaldi je z omebo nekakšnih privilegijev, ki naj bi jih uživala manjšina, izzval polemiko z nekaterimi predstavniki demokracijskih sil. Proračun je bil sprejet z glasovi večine, predstavnik Slovenske skupnosti pa je to pot prvič glasoval proti ustreznemu zakonu.

PRVI DAN OBRAVNAVE PROTI FAŠISTIČNEMU ATENTATORJU

Milanski sodniki pokazali odločen namen speljati do konca proces proti Bertoliju

Zavrtnjena zahteva obrambe po prekinitvi obravnave - Tero-rist vztraja v podajanju lika «anarhističnega individualista»

MILAN, 18. — V dvorani prizivnega porotnega sodišča v Milanu se je danes jutraj začel proces proti fašistu Gianfrancu Bertoliju, ki je obtožen pokola v Ulici Fatebenefratelli pred milansko kvesturo in vrste drugih kaznivih dejanj, kot so vtihoapljanje vojnega orožja (obtoženec trdi, da je bomba prinesel s seboj iz Izraela), nedovoljena posesti orožja, posesti ponarejenega potnega lista in lažnega pričevanja (ko so ga aretirali je Bertoli izjavil, da mu je ime Massimo Magri). Porotnemu sodišču predseduje dr. Mario Del Rio (sodni sodnik dr. Antonio Stella, zapisničarka Luisa Palombi), javni tožilec pa je dr. Liberato Riccardelli, ki je v istem svojstvu sodeloval s preiskovalnim sodnikom dr. Lombardijem.

Bomba, ki jo je Bertoli vrget 17. maja 1973 po zaključku svečanosti ob odkritju spominskega obeležja komisarju Luigijs Calabresiju, je ubila štiri ljudi in jih ranila 46. V pokolu so izgubili življenje 23-letna Gabriella Bortolon, 64-letni Giuseppe Panzino, 30-letni Federico Masarin in 61-letna Felicia Saia Bertolozzi. V razlasevanjih je terorist, ki se proglašal za «anarhističnega individualista», poudaril, da je bila bomba namenjena notranjemu ministru Rumorju, ki se je udeležil svečanosti skupno z načelnikom policije Zando Loyem in drugimi predstavniki oblasti. Doslej je samozvani anarhist vztrajno trdil, da je zločinski izpad odraz njegove upora proti «gnilni italijanski družbi».

Visok, navidezno miren in odločen, z brezizraznim asketskim obrazom je Bertoli prišel danes jutraj v sodno dvorano nekaj minut pred začetkom obravnave v spremstvu številnega in do zob oboroženega voda karabinjerjev. Pokonci in s prezirljivim nasmeškom na ustnicah je mirno čakal, da so fotografirali opravili svoje delo preden se je obrnil k branilcu odv. Dionisio Messini in mu polglasno nekaj pripovedoval.

V odgovoru na vprašanje nekega časnikarja je odv. Messina poudaril, da bo zahteval prekinitev procesa v pričakovanju zaključka dodatne priskave. Takoj nato je v pogovor s časnikarji posegel tudi samozvani anarhist, ki je v skladu s svojim vlogom poudaril, da so vse domneve o njegovi povezavi s fašisti «nemarne čenče». O novinarjih pa je menil, da so «specialisti v izkrivljanju individualnega upornega dejanja in v njegovem povezovanju s sistemom, ki je nevaren». Ko so ga opozorili, da je Freda označil časnikarje kot «pjsune» jih je prezirljivo zavrnil: «Freda nima monopol nad besedami». Prihod sodnikov je prekinil pogovor.

Kronika obravnave je skopla in se omejuje zgolj na formalnosti, če izvajamo dejstvo, da je sodišče zavrnilo zahtevo Bertolijevega branilca po prekinitvi procesa. Po prijavi zasebnih strank je sodnik prebral obtožnico. Ob glavni obtožbi — sodelovanje pri pokolu — je Bertoli vstal in zakričal: «Ni res, to je laž. Obtožba je zgrešena». Sodnik mu je ukazal naj umolkne in prebral do konca obtožnico. Takoj nato je povzel besedo odv. Messina, ki je, kot rečeno, zahteval prekinitev procesa.

Temu so se protivila tako predstavniki zasebnih strank kot javni tožilec in sodni zbor (v katerem so poleg predsednika sodišča in pred-sednika pet porotnikov in ena porotnica) je po podlrgu prvi posvetovanju zavrnila zahtevo. Sodniki so bili mnenja, da so zaključki pre-

besed in stavkov, ki je privrel iz Bertolijeve ust. Atentator je ves čas vztrajal v svoji začetni verziji, da je moril v imenu Pina Pinellija, resničnega anarhista, ki je znal govoriti le o ljubezni in pravici. Razložil je tudi, kako naj bi vtihoapljal bombo v Italijo in kako naj bi se kljub grobo ponarejenemu potnemu listu izognil vsem težavam z omejnimi stražniki.

Med kratko prekinitvijo se je živje zagal pot časnika, ki ga je vprašal, koliko so ga alčali za njegovo komedijo, nato pa je med obravnavo dodal, da mu le vzgoja prepoveduje, da ne odziga z «drekom» vse, kar so listi pisali o njem. Razprava se je zaključila s sporom med branilcem in tožilecem, ki je hotel vedeti, zakaj je terorist takoj po atentatu zaključil: «Krivec je sodnikov sin».

V Zürichu sestanek Pahlavi-Kissinger

ZÜRICH, 18. — Iranski šah Reza Pahlavi je imel v zadnjih dneh vrsto pomembnih političnih pogov-

rov. Najprej se je sestel s francoskim predsednikom Giscardom D'Estaingom, danes pa se z ameriškim državnim tajnikom Henryjem Kissingerjem, ki je dopotoval v Zürich iz Londona ter takoj po pogovoru z iranskim šahom odpotoval v Pariz.

V teh pogovorih je šah spet izrazil svoje nasprotovanje morebitnemu ponovnemu embargu nad izvozom nafte na Zahod. Poudaril je, da so si zahodne države v tem času ustvarile velike zaloge petroleja, zaradi česar bi zopora nad izvozom bila brez političnega uspeha. V pogovoru s francoskim predsednikom pa je Reza Pahlavi poudaril, da tenso povezavo med ceno petroleja in ceno kmetijskih pridelkov. Dejal je, da so države porjavljale petroleja pripravljene znižati ceno nafte, če bi se znižala cena kmetijskih pridelkov in industrijskih proizvodov.

MOSKVA, 18. — Sovjetska tiskovna agencija TASS sporoča, da se je zunanji minister Gromiko vrnil v Sovjetsko zvezo po pogovorih, ki jih je pred dnevi imel z ameriškim državnim tajnikom v Švici.

Pokol v fašistični strategiji napetosti

Z razpravo na milanskem porotnem sodišču se je včeraj začela zadnja faza sodnega postopka proti Gianfrancu Bertoliju, samozvanemu anarhistu, ki je z ročno bombi ubil štiri ljudi in jih ranil 46 pred milansko kvesturo. Če izvajamo obdobja Giancarla Rognonija, Nica Azzi-ja, Francesca De Mina in Maura Marzoratijski zaradi neuspešne atentata na bruce Turin - Rim, je to prva preiskava o «mejniki» nastila, ki se zaključuje pred sodiščem. Res je sicer, da smo bili pred tem že trikrat priča začetku procesa zaradi pokola v Kmečki banki na Trgu Fontana — če lahko farso neute-meljena odlašanja in zavlačevanja nobenega jamstva pa ni, da se bo ta obravnava zaključila z razsodbo in z obsodbo krivcev.

Proces, ki se je začel včeraj, ima za razliko od vseh ostalih to značilnost, da je krivec znan in da o njegovi odgovornosti ni in ne more biti nobenega dvoma: videli so in ga je vrget smrtonosno bombo, po-leg tega pa je priznal svojo krivdo. Edini dvom, ki bi se lahko poročal, če je zločinski izpad res sad njegove osebnosti, kot je bil vedno trdil, ali pa je bil sad mozgovni anarhist je orodje v rokah prevratniške organizacije.

Dodatna preiskava, ki jo vodi sodnik Lombardi in javni tožilec Riccardelli, počasi razkriva ozadje terorističnega dejanja in kaže, da je pokol ni bil sad blazneževskega moralnega zanosa v imenu zastarelega anarhističnega ideala, da le politični terorizem lahko pomaga k preporodu družbe, pač pa uvod v prevratniški načrt. Bomba ni bila namenjena ljudem, ki so čakali pred kvesturo, pač pa notranjemu ministru Rumorju, ki se je udeležil svečanosti ob odkritju spominskega obeležja

komisarju Calabresiju. Počasi, prepocasi a vztrajno prihaja moriški načrt na dan in od-kriva, kako se za moralno in druž-beno propadlimi ljudmi, ki bi naj-česteje sodili v psihiatrično bolnišni-co, skrivajo peklenski razsodni mož-gi, ki so zrezirali halucinantno tragedijo stopnjujočih se pokolov z izredno preciznostjo in daljnovidnostjo. «Smo pred začaranim kro-gom, je pred nekaj dnevi priznal preiskovalec v Arezu — vse se je začelo v Venetu in vse niti vodijo v Veneto».

Preiskava o «Vetrovnicu», v katero je vpleten tudi bivši načelnik obveščevalne službe SID gen. Miceli, je zajela vse službe prevratniške mreže zadnjih šestih let in kaže, da se teroristi niso nameravali ustaviti pred ničemer. Bertolijevega bomba ne spada le v okvir strategije trotila: namenjena je bila enemu najvišjih predstavnikov italijanske izvršne o-blasti, čigar nasilna smrt bi brez dvoma lahko povzročila kaos. Tra-gična resnica je, da za tako točno zasnovanim načrtom stoji lahko le trdna organizacija, ki ima orožje, vojsko in predvsem odločno vodstvo.

Stavek, ki ga je po pokolu pred milansko kvesturo izustil eden od kolobodij, je zelo značilen: «Končno nam bodo industriji morali dati denar». Kdor je pripravljen na umor nedolžnih žrtev, na prelivanje krvi sebi enakih le v imenu teorija in diktature, je brez dvoma blazen. Še bolj blazen in neprimerno nevarnejši pa je tisti, ki ga vodi in ki ga financirno podpira.

V tej luči je ravnanje pristojnih teles, ki so po ustavi zadolžena za obrambo demokracije in odkrivanje resnice, tembolj nedopustno, saj vsa-ko zavlačevanje in obotavljanje ko-risti le mračnim silam prevratniš-tva. Kot rečeno je preiskava o po-

kolu pred milansko kvesturo edina, ki se bo — vsaj tako kaže — za-ključila z obsodbo krivca. Vse osta-le pešajo ali pa jih skušajo najvišji predstavniki sodne oblasti onespo-sobiti z zavlačevanjem in umetnim združevanjem. Tako se je zgodilo s preiskavo o pokolu v Kmečki ban-ki, ko je kasacijsko sodišče zdru-žilo proces proti Valpredi s proces-om proti Fredi, Venturi in Pozza-nu, tako s preiskavo o «Vetrovnicu», ki so jo odvzeli pristojnemu pado-vskemu sodniku in jo zaupali rim-skemu.

Vse ostale preiskave pa so obti-čale nekje na začetku poti in ne kaže, da bodo v doglednem času prišle do stvarnih rezultatov: to je primer bombnega atentata na slo-vensko šolo v Trstu (čeprav se šušlja, da je bomba postavil poli-cija in sodstvu dobro znani fašist), to je primer pokola na «rzu «Ita-licus», to je primer še nepojasnje-ne smrti fašista Espositia na pla-do-doma lahko povzročila kaos. Tra-gična resnica je, da za tako točno zasnovanim načrtom stoji lahko le trdna organizacija, ki ima orožje, vojsko in predvsem odločno vodstvo.

Stavek, ki ga je po pokolu pred milansko kvesturo izustil eden od kolobodij, je zelo značilen: «Končno nam bodo industriji morali dati denar». Kdor je pripravljen na umor nedolžnih žrtev, na prelivanje krvi sebi enakih le v imenu teorija in diktature, je brez dvoma blazen. Še bolj blazen in neprimerno nevarnejši pa je tisti, ki ga vodi in ki ga financirno podpira.

STALIŠČE KOMISIJE ZA URBANISTIČNA IN GOSPODARSKA VPRAŠANJA SLOV. SKUPNOSTI

Tudi novi deželni zakonski osnutek o kraških rezervatih ni sprejemljiv

Osnutek predvsem ne predvideva, da bi prizadeto prebivalstvo v polni meri soodločalo o usodi svoje zemlje, ne predvideva obveznega znanja slovenščine za vse osebe itd.

Komisija Slovenske skupnosti za urbanistična in gospodarska vprašanja je na svoji seji 17. t. m. proučila novi deželni zakonski osnutek o kraških rezervatih in pri tem prišla do sklepa, da je sedanji osnutek ravno tako negativen kot prejšnji, zato, ker ne upošteva najbistvenjših predlogov, ki so jih iznesle slovenske strokovne in politične organizacije in dejavniki, med temi zlasti odbor za zaščito Krasa, t. j. prizadele lastniki, ki so se medtem združili v uradno priznani združenje. Novi deželni zakonski osnutek o kraških rezervatih ne predvideva namreč, da bi prizadeto prebivalstvo v polni meri soodločalo o usodi svoje zemlje, ki jo je stoteletja brez pomoči in v znoju svojega obraza obdelovalo in oblikovalo. Zahteva po soupravljanju zaščitenih kraških področij je tudi povsem v skladu s sodobnim družbenim razvojem. In vključuje v urejanje skupnih zadev najširše sloje prebivalstva (tako na šolskem področju). Prizadeto kraško prebivalstvo bi zato moralo imeti večino v upravnem svetu ustanove, v kateri naj bi sicer bili zastopani tudi predstavniki krajskih ustanov, kmetijskih in strokovnih organizacij, ki delujejo v smeri ohranitve kraških značilnosti. Upravni svet ustanove bi moral biti tudi edini pristojen za imenovanje predsednika ustanove, ki bi ga izbrali člani upravnega sveta iz svoje srede. Prizadele predsednik dežele pravico imenovanja predsednika ustanove, pomeni nadaljevanje z obojestrano vredno praksu politično nastavljenih oseb, t. j. za politiko stolkov. Novi deželni zakonski osnutek o kraških rezervatih tudi ne predvideva obveznega znanja slovenščine s strani vsega osebja, ki prihaja v stik z domačim prebivalstvom (kar naj bi torej veljalo tudi za direktorja). Tudi ni nikjer predvideno dvojezično poslovanje, kot bi to bilo v duhu čl. 3 deželnega statuta in v skladu z mednarodno sprejetimi obvezami do urejanja vprašanj, ki zadevajo slovensko manjšino in Italijo.

Komisija izraža svojo skupnost nad tem, da deželne oblasti, že ko jim je vprašanje zaščite kraških značilnosti tako pri srcu, niso hitro in učinkovito pomagale pri uresničevanju zamisli o kraški združenji mlekarji in sirarni, katere pobuda bi s krepitvijo krajevne kraske živinoreje močno spodbudila in ohranila za Kras tako značilnih in od človeka oblikovanih in negovanih travnikov. Ista kritična pripomba velja tudi za nezanimanje deželnih oblasti za ostale živinorejske zadržne pobude, ki so posredno v zelo tesni zvezi z ohranjanjem kraških značilnosti. Zlasti pa komisija kritizira nezanimanje deželnih oblasti tudi za zakonski osnutek, ki ga je predložil svetovalec Slovenske skupnosti dr. Drago Štoka o javni podporni vsem tistim prebivalcem Krasa, ki nameravajo popraviti ali obnoviti svoje stare in za Kras tako značilne domove. Čemu tako vneza za floro, ki jo itak ščiti deželni zakon o zaščiti redkih in dragocennih rastlin in katero ščitijo tudi regulacijski načrti prek zelenih področij (če prihaja do uničevanja ali ogrožanja površin, ki spadajo hkrati

Med razpravo o deželnem proračunu

V ospredju osnovna brezbržnost do vprašanj slovenske skupnosti

Predstavnik SS prvič glasoval proti proračunu - Zavrnjena resolucija KPI v korist slovenske manjšine - Za določene kroge naj bi Slovenci v deželi

Ob koncu večerjane seje, ki je trajala vse do večera, je deželni svet izglasoval proračun za poslovno leto 1975 (in hkrati s tem tudi obračun za leto 1973 ter poseben zakon, na podlagi katerega bodo nekatere že vpisane izdatke prenesli iz letošnjega leta v poznejši čas). Proračun so podprli svetovalci večine, liberalci so se vzdržali, proti pa so glasovali svetovalci KPI, dr. Štoka za Slovensko skupnost, svetovalec Puppiničeva za Furlansko gibanje in misovci. Po posegu 29 svetovalcev so večeraj odgovorili na njihova izvajanja v zvezi s proračunom in obračunom poročevalci Bosari (KPI), Ginaldi (KD), Zorzenon (KPD) in Gialdini (KD), odborniki za finance Coloni in za načrtovanje De Carli in predsednik deželnega odbora Comelli. V okviru ustrezne razprave so stopila v ospredje tudi vprašanja, ki zadevajo slovensko narodnostno skupnost v Furlaniji - Julijski krajini. Prvi je načel to vprašanje demokristijan Ginaldi, in sicer s trditvijo, da se večina zavzema za vzpostavitev dejanske in

DRUGE VESTI
NA ŠESTI STRANI

S POSEBNO RESOLUCIJO

DEŽELNI ORGANI ZAVRAČAJO NAČRT FINMARE ZA POMORSTVO

Načrt je treba predelati na osnovi zahtev, ki jih postavljajo sindikalne organizacije

Deželni svet in deželni odbor sta večeraj soglasno sprejela resolucijo, ki so jo predložili svetovalci Riguto (KD), Colli (KPI), Manzoni (PSD), Lonza (PSDI), Trauner (PLI) in Morelli (MSI) v zvezi z napovedano preureditvijo pomorskih vez pretežnega državnega pomena (PIN). Resolucija ugotavlja, da je zadnji načrt družbe Finmare v ostrem nasprotju z obveznostmi, ki jih je svoj čas prevzelo ministrstvo za trgovinsko pomorstvo. Za Trst bi uresničitev tega načrta pomenila odpušitev več sto pomorskih delavcev in izgubo nekaj milijard lir na področju pomorstva in pomožnih dejavnosti. Resolucija nadalje ugotavlja utemeljenost »protinačrta«, ki so ga izdelale sindikalne organizacije in zahteva obravnavo vprašanja preureditve državnega pomorstva v sklopu širše gospodarske politike, ki naj upošteva hkrati potrebe ladjedelstva, pomorstva in pristanišč. Končno se resolucija zavzema za skupen načrt obmoških dežel na pristojnih mestih v Rimu in obvezuje deželno vladno, da bo prevzela ukrepe, potrebne za enoten nastop tukajšnjih parlamentarcev, sindikalnih organizacij in krajskih ustanov v obrambo deželnega in državnega pomorstva in za ustrezno spremembo omenjenega načrta Finmare.

Predsednik Pittoni obsodil zadnji fašistični atentat

V začetku večerjane seje deželne sveta je predsednik A. Pittoni ostro obsodil atentat na socialdemokratskega svetovalec dežele Laci Franco Galluppija in pozval vse demokratične sile v deželi in državi, naj se družno postavijo po robu fašističnim kriminalom, ki še vedno ogrožajo svobode in demokratične

Deželni podpredsednik De Carli obsodil fašistično špekulacijo

Podpredsednik deželnega odbora De Carli je v zvezi z vprašanjem misovskega parlamentarca De Vidovicha o domnevnih primerih političnega »vohunstva« izrazil globoko zaskrbljenost zaradi očitnega napada na demokratske institucije in sile v naši deželi. Zato, je dejal socialistični zastopnik, je treba, da politične sile in organizacije konkretno nastopijo s komentarji in izjavami, da se razčistijo dogodki in poveže konservativnih in reakcionarnih sil na Tržaškem proti demokraciji družbeni ureditvi. Treba je, da antifašistične stranke zavzamejo odločno stališče do teh dogodkov, ki so zaskrbljujoči za vsakega demokrata. Očitna absurdnost obtožb proti političnim zastopnikom, proti policiji in proti delu sodstva dokazuje, da izpričuje reakcionarni načrt, ki je sprožil tole gonjo.

MED RAZPRAVO O DEŽELNEM PRORAČUNU

V ospredju osnovna brezbržnost do vprašanj slovenske skupnosti

Predstavnik SS prvič glasoval proti proračunu - Zavrnjena resolucija KPI v korist slovenske manjšine - Za določene kroge naj bi Slovenci v deželi

dokončne enakopravnosti med italijansko in slovensko skupnostjo v naši deželi, pri tem pa je govornik naglasil, da se ta enakopravnost ne sme vzpostaviti na podlagi »privilegijev« za slovensko manjšino.

Odbornik za finance in za splošno vprašanja Coloni se je pozneje povrnil na vprašanje slovenske narodnostne skupnosti in dejal, da je leto 1974 prineslo nekaj novih pridobitev za slovensko manjšino: take pridobitve so strnjeno antifašističnih sil, ki je pripomogla k premostitvi dolocenih napetosti, programska izjava predsednika Comellija, zakon Škerk - Belci, prizadevanja za publicizacijo Slovenskega stalnega gledališča in načelen sklep o vzpostavitvi televizijskih oddaj v slovenskem jeziku. Na koncu je Coloni izrazil željo, naj bi prizadevanja za obnovu dobrih sosedskih odnosov med Italijo in Jugoslavijo doživela uspeh, tako da bi bili dokončno odpravljene vsi razlogi medsebojnega trenja. Predsednik deželnega odbora Comelli se je dotaknil vprašanja Slovencev le mimogrede, in sicer z ugotovitvijo, da sta o njem spregovorila že poročevalci Ginaldi in odbornik Coloni.

Vtis, ki ga je povzročil demokristijan Ginaldi s svojo teorijo o »privilegijih« v prid Slovincem, se je še poslabšal med razpravo o raznih resolucijah, ki so jih ob priliki proračunske diskusije predložile posamezne slovenske skupine. Skupina KPI (Lovriha, Cuffaro, Colli, Baracetti in Zorzenon) je namreč vložila resolucijo, s katero naj bi se deželni odbor obvezal, da se bo konkretno zavzel za zaščito Slovencev na podlagi že vložjenih zakončnih predlogov, za njihov nemoten razvoj na področju šolstva, kulture, gospodarstva, itd., za svobodno rabo slovenskega jezika na vseh ravneh, za odpravo popačenih virov in toponimov, za avtonomen razvoj slovenskega šolstva in za pouk v slovenščini v Beneski Sloveniji ter za sklicanje posebne seje deželnega sveta v zvezi z izsledki mednarodne konference o manjšinah.

Predsednik Comelli je dejal, da deželni odbor sicer sprejema duha predložene spomenice, ne more pa sprejeti v takšni formulaciji. Ko so predlagatelji nato zahtevali, naj deželni svet glasuje o dokumentu, so se zanj opredelili svetovalci KPI, predstavniki Slovenske skupnosti Štoka in predstavnik PSDI prof. Lonza, socialisti so se vzdržali, ostale svetovalske skupine pa so glasovale proti. S tem je bila resolucija seveda zavrnjena.

Pred končnim glasovanjem o proračunu je predstavnik Slovenske skupnosti Štoka najprej ostro polemiziral z Ginaldim, nato pa je deželnemu odboru očital, da se do slednjega ni zavzel za priznanje pravic, ki jih slovenski manjšini zagotavlja republiška ustava. Napovedal je, da bo glasoval proti proračunu, kar se bo zgodilo prvič v desetih letih življenja Furlanije - Julijske krajine. V glasovalni izjavi je stopil v polemiko z Ginaldim tudi svetovalec Lonza (PSDI). Socialist Zanfagnini pa je v zvezi s Slovinci izrazil, da jim mora dežela zagotoviti globalno zaščito. Na vprašanje se je končno povrnil tudi svetovalec Cuffaro (KPI), ki je med drugim naglasil, da pomeni otek večerjane seje deželne skupščine korak nazaj kar zadeva slovensko problematiko v Furlaniji - Julijski krajini.

● Krozec »Che Guevara« prejeva v petek večer razpravo na temo »Ideološki dejavniki v sodstvu - državni aparati«. Uvod bo podal odv. Nereo Battello.

GLEDE NA GOSTOTO IN SMER PROMETA

Ob raznih urah koordinirani «zeleni vali» v našem mestu

Tiskovna konferenca odbornika za urbanistiko De Luce - Daljši «zeleni vali» ob urah, ko gredo ljudje na delo - Posebni impulzi za avtobuse in openski tramvaj

Morda pa smo tudi nekoliko razvajanji? To vprašanje se nam je vsiljevalo med tiskovno konferenco odbornika za urbanistiko tržaške občine De Luce in njegovih strokovnih sodelavcev urada za promet, ko so govorili o ponovnih spremembah v sistemu delovanja sistema semaforov v mestu, s katerimi misli občina postopoma izboljšati pogoje vožnje za sebnih in javnih vozil po mestnih ulicah.

Razvajeni, zato ker smo delno že pozabili, kako je bilo v Trstu še pred nekaj leti, ko so dolge vrste na križiščih, živčnost v prometnem trževju in pogosti zastoji bili takorekter na dnevnem redu, kljub temu pa smo še vedno z novim sistemom nezadovoljni. Mudi se nam, povsod. Je pa prav tako res, da je elektronski sistem semaforizacije Trsta šele v preizkusni fazi in ga urad za promet s svojimi strokovnjaki postopoma izpopolnjuje. Tako so nam tokrat povedali, da je v teku prehod od »enotnega sistema« koordinacije semaforov k »razčlenjenemu sistemu«, ki prilagaja čas prižigavanja zelenih in rdečih luči na križiških spremembam v gostoti prometa skozi dneve in večerne ure.

Tako bo pomeni? Na osnovi analize spreminjanja mestnega prometa in smeri prometnih tokov so sklenili hitreje ali počasneje prižigati semafore na zelene luči, da bi promet tekel v določenih smereh hitreje oziroma, po potrebi, počasneje.

Tako bodo, na primer, med eno in peto uro ponovi vsi semafori svetili rumeno, ker je takrat pač promet nezameten. Naslednje pol ure se bodo luči menjavale (seveda koordinirano vzdolž ulic) vsakih 50 sekund, od 6.30 do 7.30 pa vsako minuto, med 7.30 in 8.30 pa vsako pol minuto na »privilegiranih smereh«, po katerih večina Tržčanov ob jutranjih urah gre na delo. Poldrugo minuto odpre zelene luči pomeni, v sistemu »zelenega vala«, sproščen toda intenzivni in obenem nagel promet.

Naslednje ure (v bistvu med 8.30 in 11.30 dopoldne) bo »ritem« semaforov spet hitrejši, ker je pač manj prometa na ulicah. Luči se bodo menjavale vsako minuto, oziroma vsakih 75 sekund. Poldrugo minuto odpre zelene luči pomeni, v sistemu »zelenega vala«, sproščen toda intenzivni in obenem nagel promet.

Način računanja, da bo tako elektronsko koordiniranje po umikih upeljano do prvih dni marca. Do tedaj nameravajo urediti tudi posebno koordinacijo »zelenih valov« za obratovanje avtobusov in openskega tramvaja, na katere vgrajujejo posebne »črne skatle«, ki oddajajo impulze, ko se približujejo semaforu na križišču. Semafor sprejme impulz, ga odda elektronski centrali, slednja pa izračuna primerni »mrtni čas«, ko lahko avtobus obrne, ne da bi oškodoval normalnega prometnega toka.

Druge faze, ki jo napovedujejo, pa je v načrtu do aprila, oziroma do poletja. Tedaj naj bi vse sistem odprlo, dajanje postoposti »po umikih« prešel na bolj elastični sistem »gostote prometa«. To pomeni, da bo elektronska centrala morala izračunati, na osnovi prvotnih raziskav in šteti, »kako mnogo prometa« in prirejala koordinacijo »zelenih valov« teoretično za vsa kdan v letu, upoštevajoč posebne pogoje (praznike, naval turistov, avtomobilistov, »week-ends« itd.). Tedaj bo prometni urad občine začel tudi razmišljati po »podrobnih načrtih« za posamezna »prometna področja«, kar bi moralo zmanjšati predvsem oškodovane mestne četrti. Že sedaj pa elektronski prometni center vključuje med podatke, na osnovi katerih določa intenzivnost koordiniranih »zelenih valov«.

PROTI KRČENJU DRŽAVNEGA LADJEVIA

Stavka osebja pri Lloyddu in na ladji «C. Colombo»

Za sindikate pomorske stroke je »načrt Finmare« nesprejemljiv

Potniška ladja »Cristoforo Colombo«, ki je vse te dni kljubovala burji v našem zalivu, večeraj ni odplula iz luke, ker so morarji na njej proglasili šesturno stavko v znak protesta proti bučnemu viharju, ki ji grozi s smrtjo. Gre namreč za sklep »Finmare« in ministra za trgovinsko pomorstvo, siciliskega demokristijana Gioie, da bodo v treh letih odpravili iz italijanskega javnega ladjstva vse potniške ladje, trgovske brodogradnje pa — v bistvu — skrčili.

Morarni na »C. Colombo« so stavkali med 8. in 14. uro, vse dopoldne pa so stavkali tudi uradniki »Tržaškega Lloydja«, ki so se zbrali skupaj s pomorščaki na sindikalni skupščini.

Obe stavki osebja pomorske družbe se sovpadata s sestankom, ki ga je minister Gioia sklical v Rimu s sindikalisti pomorske stroke. Ob tej prilikosti so tržaški pomorski sindikati izdali dokument, v katerem ugotavljajo, da je »načrt Gioia« popolnoma nesprejemljiv, saj sploh ne upošteva že tolikokrat ponovljenih obljub o krepitvi italijanskega ladjstva.

Tržaški sindikati pomorskih strok ugotavljajo najprej, da je vlada svoj čas obljubila, da bodo potniške ladje, ki so stavkali tudi uradniki »Tržaškega Lloydja«, ki so se zbrali skupaj s pomorščaki na sindikalni skupščini.

Kaj to pomeni? Na osnovi analize spreminjanja mestnega prometa in smeri prometnih tokov so sklenili hitreje ali počasneje prižigati semafore na zelene luči, da bi promet tekel v določenih smereh hitreje oziroma, po potrebi, počasneje.

Tako bodo, na primer, med eno in peto uro ponovi vsi semafori svetili rumeno, ker je takrat pač promet nezameten. Naslednje pol ure se bodo luči menjavale (seveda koordinirano vzdolž ulic) vsakih 50 sekund, od 6.30 do 7.30 pa vsako minuto, med 7.30 in 8.30 pa vsako pol minuto na »privilegiranih smereh«, po katerih večina Tržčanov ob jutranjih urah gre na delo. Poldrugo minuto odpre zelene luči pomeni, v sistemu »zelenega vala«, sproščen toda intenzivni in obenem nagel promet.

Naslednje ure (v bistvu med 8.30 in 11.30 dopoldne) bo »ritem« semaforov spet hitrejši, ker je pač manj prometa na ulicah. Luči se bodo menjavale vsako minuto, oziroma vsakih 75 sekund. Poldrugo minuto odpre zelene luči pomeni, v sistemu »zelenega vala«, sproščen toda intenzivni in obenem nagel promet.

Način računanja, da bo tako elektronsko koordiniranje po umikih upeljano do prvih dni marca. Do tedaj nameravajo urediti tudi posebno koordinacijo »zelenih valov« za obratovanje avtobusov in openskega tramvaja, na katere vgrajujejo posebne »črne skatle«, ki oddajajo impulze, ko se približujejo semaforu na križišču. Semafor sprejme impulz, ga odda elektronski centrali, slednja pa izračuna primerni »mrtni čas«, ko lahko avtobus obrne, ne da bi oškodoval normalnega prometnega toka.

Druge faze, ki jo napovedujejo, pa je v načrtu do aprila, oziroma do poletja. Tedaj naj bi vse sistem odprlo, dajanje postoposti »po umikih« prešel na bolj elastični sistem »gostote prometa«. To pomeni, da bo elektronska centrala morala izračunati, na osnovi prvotnih raziskav in šteti, »kako mnogo prometa« in prirejala koordinacijo »zelenih valov« teoretično za vsa kdan v letu, upoštevajoč posebne pogoje (praznike, naval turistov, avtomobilistov, »week-ends« itd.). Tedaj bo prometni urad občine začel tudi razmišljati po »podrobnih načrtih« za posamezna »prometna področja«, kar bi moralo zmanjšati predvsem oškodovane mestne četrti. Že sedaj pa elektronski prometni center vključuje med podatke, na osnovi katerih določa intenzivnost koordiniranih »zelenih valov«.

Druge faze, ki jo napovedujejo, pa je v načrtu do aprila, oziroma do poletja. Tedaj naj bi vse sistem odprlo, dajanje postoposti »po umikih« prešel na bolj elastični sistem »gostote prometa«. To pomeni, da bo elektronska centrala morala izračunati, na osnovi prvotnih raziskav in šteti, »kako mnogo prometa« in prirejala koordinacijo »zelenih valov« teoretično za vsa kdan v letu, upoštevajoč posebne pogoje (praznike, naval turistov, avtomobilistov, »week-ends« itd.). Tedaj bo prometni urad občine začel tudi razmišljati po »podrobnih načrtih« za posamezna »prometna področja«, kar bi moralo zmanjšati predvsem oškodovane mestne četrti. Že sedaj pa elektronski prometni center vključuje med podatke, na osnovi katerih določa intenzivnost koordiniranih »zelenih valov«.

Druge faze, ki jo napovedujejo, pa je v načrtu do aprila, oziroma do poletja. Tedaj naj bi vse sistem odprlo, dajanje postoposti »po umikih« prešel na bolj elastični sistem »gostote prometa«. To pomeni, da bo elektronska centrala morala izračunati, na osnovi prvotnih raziskav in šteti, »kako mnogo prometa« in prirejala koordinacijo »zelenih valov« teoretično za vsa kdan v letu, upoštevajoč posebne pogoje (praznike, naval turistov, avtomobilistov, »week-ends« itd.). Tedaj bo prometni urad občine začel tudi razmišljati po »podrobnih načrtih« za posamezna »prometna področja«, kar bi moralo zmanjšati predvsem oškodovane mestne četrti. Že sedaj pa elektronski prometni center vključuje med podatke, na osnovi katerih določa intenzivnost koordiniranih »zelenih valov«.

Včeraj-danes

Danes, SREDA, 19. februarja
MIRO
Sonce vzide ob 7.02 in zatone ob 17.36
Dolžina dneva 10.34 — Luna vzide ob 10.35 in zatone ob 1.13
Jutri, ČETRTEK, 20. februarja
LEON

Vreme večeraj: najvišja temperatura 12.9 stopinje, najnižja 1.6, ob 19. uri 8.6, zračni tlak 1024.6 mb, uslujen, veter 10 km severovzhodni, vlaga 25-odstotna, nebo 1 desetinno pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 9 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 18. februarja 1975 se je v Trstu rodilo 10 otrok, umrlo pa je 15 oseb.

UMRLI SO: 89-letni Emidio Fiorani, 65-letna Maria Cristoff por. Nicolini, 51-letna Agnese Desco por. Strisovich, 62-letna Ljudmila Kalc por. De Giorgi, 36-letna Silvana Kodra por. Romanelli, 79-letna Eufemia Ivetaz por. Levach, 79-letna Margherita Benussi vd. Piemonte, 44-letni Sabino Coloni, 90-letni Pierino Meazzini, 81-letni Antonio Ciani, 61-letni Darko Maver, 62-letna Luigia Siccardi vd. Capeller, 68-letna Anna Cerut vd. Possega, 81-letna Valeria Fehmann por. Vuga, 4 mesece stara Annalisa Eva in 69-letna Andrea Segalla.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 13. do 16. ure)
A. Barbo, Trg Garibaldi 4; Godina, All'Inferno, Ul. Giustiniana 6; Chiari-Crotti, Ul. Tor S. Piero 2.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(od 19.30 do 8.30)
All'Alabarda, Istrska ulica 7; de Leitenburg, Trg S. Giovanni 5; Al S. Andrea, Trg Venezia 2.

LEKARNE V OKOLICI

Boljence (tel. 228-124), Bazovica (tel. 226-165), Opčine (tel. 211-001), Prosek (tel. 225-141), Božje polje — Zgonik (tel. 225-596), Nabrežina (tel. 200-121), Sestjan (tel. 209-197), Zavije (tel. 213-137), Milje (tel. 271-124).

Mali oglasi

IZGUBIL se je lovski pes (Spinone) Braun na česti Marije Terezije pri Velikem Dolu onkraj meje. Tel. št. 759-807 Trst. Bogata nagrada.

lov», tudi javna dela, cestne pregrade in druge možne spremembe, ki jih doslej ni bilo mogoče predvideti. Za zaključek se odbornik De Luca in tehnik prosili tisk, naj posreduje javnosti opozorilo s prošnjo, naj upošteva te spremembe in jih spoštuje. Tržaški avtomobilisti so, v nekaterih primerih, razumeli sistem »zelenih valov« kot vabilo k dirjanju po mestnih ulicah, nekateri pa so na križiščih obdržali z mesta tedaj, ko je semafor kazal na obe strani »prevodnostno rdečo luč« (za pešce in za vozila). V takih primerih se pogostoma po nepotrebnem povzročajo nesreče. »Zeleni vali« pa so itak preračunani na hitrost 25 kilometrov, oziroma 50 kilometrov po Ulici Carducci. Zaman je torej hitrejša vožnja, saj bo tak voznik prej ali slej naletel na »rdečo pregrado«.

Trst, poudarja odbornik, je eno izmed redkih mest v svetu, ki ujam tak sistem za urejanje prometa, ki ga skoraj nikjer niso še doobara preizkusili. »Smo, zato«, je dejal De Luca, »kot krojač, ki je sešil obleko po meri, ki jo mora popravljati vse dotlej, dokler ni kupcu povsem po godu«.

● Drevi ob 20. uri se bo v Ul. Kolonja 30 sestala rajonska konzulta za Kolonjo in Škorkljo, ki bo razpravljala o zdravstvenih konzorcijih.

POPRAVEK

Včeraj so ugotovili, da v zavodskem svetu (predstavniki staršev) nižje srednje šole »Ciril in Metoda« pri Sv. Ivanu ni bil izvoljen Jure Kocjančič temveč Stanislava Luisa.

Razna obvestila

SPDT — smučarski oddelek vabi na »Tretji smučarski večer«, ki bo v petek, 21. t.m., ob 20.30 v Ul. Gepa 9. Predaval bo Rasto Furlan, trener ekipe SPDT o temi PRVA POMORNA SMUČEČ. Predavanje bodo spremljali diapozitivi.

Šolske vesti

Sola Glasbene matice. Obveščamo, da danes, 19. t.m. odpade pouk ORFF-a.

Osnudni odbor združen staršev openskega didaktičnega ravnateljstva vabi člane združenja staršev in skruktivarije, ki so bili prisotni pri volitvah na osnovnih šolah openskega didaktičnega ravnateljstva, na sestanku, ki bo jutri, 20. t.m., ob 20. uri na osnovni šoli na Opčinah.

Združenje staršev prijateljev mladine slovenske osnovne šole v Rojanu in otroškega vrta na Greti vabi na zanimivo in poučno predavanje psihopedagoga Marijana Stanisla na temo »Pomenbnost odnosov za razvoj otroka«, ki bo jutri, 20. t.m., ob 20. uri na osnovni šoli v Rojanu.

Kandidati za zavodski svet klasične liceja France Prešern vabijo stareše na sestanku, ki bo jutri, 20. februarja, v šolskih prostorih ob 18. uri. Kandidati bodo seznanili stareše s skupnim programom obeh kandidatnih list. Ob tej priliki se bodo stariši tudi posvetovali o izbiri predstavnikov za razredni in disciplinski svet.

Včeraj-danes

Danes, SREDA, 19. februarja
MIRO
Sonce vzide ob 7.02 in zatone ob 17.36
Dolžina dneva 10.34 — Luna vzide ob 10.35 in zatone ob 1.13
Jutri, ČETRTEK, 20. februarja
LEON

Vreme večeraj: najvišja temperatura 12.9 stopinje, najnižja 1.6, ob 19. uri 8.6, zračni tlak 1024.6 mb, uslujen, veter 10 km severovzhodni, vlaga 25-odstotna, nebo 1 desetinno pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 9 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 18. februarja 1975 se je v Trstu rodilo 10 otrok, umrlo pa je 15 oseb.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 13. do 16. ure)
A. Barbo, Trg Garibaldi 4; Godina, All'Inferno, Ul. Giustiniana 6; Chiari-Crotti, Ul. Tor S. Piero 2.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(od 19.30 do 8.30)
All'Alabarda, Istrska ulica 7; de Leitenburg, Trg S. Giovanni 5; Al S. Andrea, Trg Venezia 2.

LEKARNE V OKOLICI

Boljence (tel. 228-124), Bazovica (tel. 226-165), Opčine (tel. 211-001), Prosek (tel. 225-141), Božje polje — Zgonik (tel. 225-596), Nabrežina (tel. 200-121), Sestjan (tel. 209-197), Zavije (tel. 213-137), Milje (tel. 271-124).

Mali oglasi

IZGUBIL se je lovski pes (Spinone) Braun na česti Marije Terezije pri Velikem Dolu onkraj meje. Tel. št. 759-807 Trst. Bogata nagrada.

Gledališča

VERDI
V petek bo premiera Verdijeve opere »Falstaff«, ki jo bo dirigiral Bruno Bartoletti, v glavni vlogi pa bo nastopil Anglež Peter Glossop. V ostalih vlogah bodo nastopili še Margherita Rinaldi, Daniela Meneghini - Mazuccato, Rosa Laghezza, Giovanna Vighi, Renato Cesari, Antonio Bevacqua, Angelo Marchiandi, Florindo Andreoli in Antonio Zerbini. Režija Ruggero Bimini, orkester, zbor in baletna skupina gledališča Verdi. Koreografije Sare Aquarone, vodja zbor Gaetano Riccitelli.

Pri gledališki blagajni se nadaljuje prodaja preostalih vstopnic.
Jutri, 20. t.m., ob 18. uri bo kritik dnevnika »L'Unità« Rubens Tedeschi govoril v Časnikarskem krožku, Korzo Italija 12, o oper

SREČANJE Z ZASTOPNIKI SGZ IN TRGOVINSKE ZBORNICE

Ljubljanska gospodarska delegacija o smernicah meddeželnega sodelovanja

Sejem Alpe-Adria od 3. do 9. aprila bo sponel na devetih specializiranih vrstah blaga

Prejšnji teden se je v Trstu mučila delegacija slovenskih gospodarskih operaterjev iz Ljubljane, ki so sestavljali glavni direktor Ljubljanskega veleposlanišča Leopold Kresin in komercialni direktor veleposlaništva Boris Stadler ter predsednik sejamskega odbora pri gospodarski zbornici SR Slovenije Aleš Mišigoj, ki so se srečali s tukajšnjimi zastopniki Slovenskega gospodarskega združenja in Trgovinske zbornice.

Prvo je bilo srečanje s Slovenskim gospodarskim združenjem, čigar zastopstvo sta vodila predsednik Bole in odgovorni za zunanjo trgovino Staver in so ga sestavljali zainteresirani gospodarski operaterji. Na sestanku so obravnavali vprašanje sejamskih manifestacij in možnosti čimširše udeležbe slovenskih gospodarstvenikov iz naše dežele na bodočem sejmu Alpe-Adria. Zelo zanimiva razprava je potekala tudi o vprašanju novih pogojev, ki so se ustvarili po odobritvi v slovenski republiki skupščini okvirnih in stvarnih načel o »obmejnem gospodarskem sodelovanju SR Slovenije s sosednjimi državami«, ki so velikega pomena zlasti za učinkovitejšo sodelovanje med obmejnimi področji. Ravno zaradi tega je to vprašanje bilo zelo zanimivo za slovenske operaterje in za celotno SGZ. Glavne smernice tega republiškega sklepa, na katerega se bomo v kratkem povrnili, je orisale Aleš Mišigoj.

Ista delegacija se je srečala tudi z zastopstvom tržaške trgovinske zbornice, kateremu so orisali, kako je v okviru decentralizacije ekonomskih pobud na podlagi jugoslovanske ustave slovenska gospodarska zbornica sklenila dati večji elan in pomen sejmu Alpe-Adria, katerega se bodo udeležili tudi države, ki doslej niso bile prisotne na tej mednarodni gospodarski in trgovinski manifestaciji. Predstavili

V NEDELJO POPOLDNE

PESTRA PREŠERNOVA PROSLAVA V MAČKOLJAH

Predavanje barvnih diapozitivov o Prešernovi hiši v Vrbi ob glasbeni in govorni spremljavi

V nedeljo popoldne je bila po dolgi letih spet Prešernova proslava v Mačkoljah. Priredil jo je domači pevski zbor ob sodelovanju šolskih otrok in drugih prostovoljcev. Za to priložnost so otroci, mladi in starejši do zadnjega kotička napolnili dvorano in župnijskem domu in prisostvovali poldru uro trajajočemu programu.

Najprej je nastopil domači mešan pevski zbor, ki je pod vodstvom Dalke Sturmanj pal štiri pesmi, med katerimi ni manjkala seveda Prešernova »Zdravljica«. Vmes je dijak David Štepančič podal nekaj misli o tem, kakaj slavimo velike moze. Delu veliki mož dajemo priznanje ne samo z zunanjim proslavljanjem, ampak predvsem s tem da cenimo njihove napore za blagor naroda in človeštva. Slavimo jih tudi, ker jih spoštujemo, predvsem pa zato, da nam bodo svetili zgled, kajti preteklost naj nam bo tudi učiteljica tako za sedanjost kot na poti v prihodnost.

Na oder so nato stopili najmlajši

JUGOSLAVIJA manj draga zima

Počitnice na morju, v hotelih višje kategorije z ogrevanimi bazeni, šport, zabave, zdravljenje ... dnevne letalske zveze z Rimom in Milanom. Trajektna povezave iz Ancone in Barija po večkrat na teden.

En teden z letalom iz Rima 68.000 lir, iz Milana 86.000 lir.

25-dnevno bivanje s potovanjem z ladjo 124.000 lir.

7 dni popolne oskrbe: 30.900 lir.

TEDEN NA SNEGU in znanih smučarskih središčih v Sloveniji: Kranjska gora, Bled (Zatnik), Bohinj (Vogel) in Bovec (Kanin). Forfait za vso oskrbo od 33.000 lir (od 7. januarja do 31. marca). Bazeni, casino, drsanje, smučarske šole, jahanje, izposojanje smuč, drsalci itd. ...

Informacije in prospekti: JUGOSLOVANSKI TURISTIČNI URAD
UFFICIO DEL TURISMO JUGOSLAVO
00187 RIM, Via Veneto 10, tel. 461454

smernice vsem operaterjem v eni od najbolj zainteresiranih dežel.

● Drevo ob 20. uri se bo v Ul. Caprin 18 šentjakobska rajonska konzulta sestala z odborom prebivalcev Ul. del Vetro in bo nato razpravljala o urbanističnih vprašanjih.

Kraški pust se posavlja

Osrednji pusti odbor kraškega pusta vabi danes ob 20.30 v Prosvetni dom na Opčinah zastopnike vseh vaških pustinj obzorov ter številne zveste sodelavce, da se z družabnim večerom poslovijo od letošnjega nadvse uspešnega pustnega slavlja po vsem našem podežlju.

PREJŠNJO SOBOTO, 8. FEBRUARJA

Prosvetno društvo »V. Vodnik« na Prešernovi proslavi v Kropi

Z nastopi zborov iz Radiš na Koroškem, Doline in Kroke poudarjena veljavnost enotnega slov. kulturnega prostora

Dolinsko prosvetno društvo ima številne stike z društvi v Sloveniji in na Koroškem. Siki s KUD Stane Zagorac v Kropi in p.d. Radiš na Koroškem segajo v leto 1969, ko so se na pobudo društva iz Kroke vsa tri društva zbrala na kulturni prireditvi v Kropi. Od takrat dalje so si društva izmenjevala gostovanja: kropski je nastopil v Dolini in Radišu, radiško v Dolini, dolinsko pa na Radišu. Ideja, da bi se ponovno sestala na trojem srečanju je bila vedno živa, le prilika je manjkala. Po

nudila pa se je letos, ko je ZKPO občine Radovljica sklenilo organizirati osrednjo občinsko Prešernovo proslavo prav v Kropi. Samo je naneslo, da so zato izkoristili stike društva iz Kroke z zamejstvom in na slovenskem kulturnem prazniku zbrali vsa tri društva v idejno podprto veljavnost enotnega slovenskega kulturnega prostora.

Proslava je bila v soboto, 8. t.m. Sodelovali so pevski zbori vseh treh društev in recitacijska skupina delavske univerze Radovljica. Slavnostni govor je imel Franc Kimovec - Žiga. Za zaključek so združeni pevski zbori zapeli pod vodstvom Ignacija Ota še eno pesem, medtem ko so predstavniki KUD Stane Zagorac, Kulturne skupnosti Radovljica in Zveze kulturno prosvetnih organizacij občine Radovljica obdarili gostujoča društva. Spored je dobesedno navdušil številno občinstvo, saj je bil izredno pester: neke koroške pesmi, živahne tržaške, odlične recitacije in za zaključek še močnejša skupna.

Po končani prireditvi so se pevci podali na skupno večerjo v Radovljico, kjer so sklepali nova in obnavljali stara poznanstva. Skoraj vsi so se na videz že poznali in zato obujali spomine na prejšnja srečanja. Večer je ob zvokih bohinjskega tria in izmeničnega prepevanja zborov hitro minil. Vodstva vseh treh društev pa so izkoristila priliko za izmenjavo izkušenj o delovanju na svojem področju in za medsebojno informiranje o razmerah, v katerih trenutno delujejo. Koristnosti takih srečanj ni treba poudarjati, saj so se vodstva že domnila za ponovna srečanja in dvostanska gostovanja v poletnih mesecih. Večer je bil za vse nakazane možnosti še prekratke in je prehitro minil. Povratek v poznih nočnih urah je za Dolince, ki so imeli pred seboj najdaljšo pot in so se prvi poslovili, prinesel še eno presenečenje. Ob postanku na avtocesti so se srečali s pevci iz Mima, ki so se prav tako vračali z gostovanja. Seveda je bilo treba zapeti še nekaj pesmi skupno pred odhodom domov.

V. K.

ZAHTEVA ZASTOPNIKOV PEVME, OSLAVJA IN ŠTMAVRA: ŽUPAN NAJ ČIMPREJ SKLIČE RAJONSKE KONZULTE!

Tudi zastopniki drugih konzult bi se morali polegovati za takojšnje sklicanje sej

Člani rajonske konzulte za Pevme, Oslavje in Štmavro so včeraj poslali gorškemu županu, načelniku skupin PSI, SDZ, KPI, KD in PSDI v občinskem svetu in v vednost gorškemu tisku skupno pismo, v katerem zahtevajo mimo birokratskih težav, čimprejše sklicanje konzulte ter vabijo župana v svojo sredo, da bi se z njim in z odgovornimi odborniki pogovorili o raznih stvareh, ki tajejo področje tega rajona. Zahtev po čimprejšnjem sklicanju konzulte utemeljujejo člani konzulte same prav z nujno potrebo po rešitvi nekaterih vprašanj, ki zanimajo prebivalstvo na tem področju. To so vprašanje poštnega urada, telefonske kabine in vsa druga dolga leta odprta vprašanja. Istočasno so konzultorji podpisali še eno pismo naslovljeno tako županu kot gorškemu uradu telefonske družbe SIP, kjer zahtevajo namestitve telefonske kabine na javnem prostoru poleg trga v Pevmi.

Do neuradnega sklicanja članov te rajonske konzulte je prišlo na pobudo krajevne sekcije socialistične stranke pred nekaj tedni. Čeprav je v konzultu nekaj članov italijanske narodnosti, so se takoj domlenili, da bodo prosto uporabljali oba jezika, slovenskega in italijanskega. Tako tudi določa pravilnik konzulte. Imeli so že dva sestanka: manjkal je le predstavnik socialdemokratske stranke, ki služi vojaški rok. Iz teh sestankov je izšla skupna akcija na županstvo, zastopnike političnih strank in telefonske družbe. Povečano se, da so bila vsa pisma napisana dvojezično. Čeprav so vse te akcije nekako neuradne, imajo pa uradni pečat, saj so se seje udeležili vsi od občinske sveta imenovani zastopniki v konzultu.

Prav bi bilo, da bi temu zgledu članov konzulte v Pevmi, Oslavju in Štmavru sledili tudi v drugih rajonih, zlasti še v tistih, kjer imamo precej slovenskih izvoljenih članov. Konec februarja bi bil moral biti sklep občinskega sveta o imenovanju konzultorjev polnoveržen in v občini bi lahko zato še v začetku marca sklicala posamezne rajonske konzulte. Seveda, če ne bo birokratskega in še bolj političnega zavlačevanja, kajti znano je, da je najmočnejša stranka v Gorici, to je krščanska demokracija, odlašala z ustanovitvijo te konzulte, ki ji niso prijale, saj bodo prav na sejah te konzulte prišle na dan pomankljivosti občinske uprave, v kateri ima največjo odgovornost prav krščanska demokracija.

V predvolilnem vzdušju ne prija zato KD, da bi pričele rajonske konzulte postavljati najrazličnejše zahteve. Zato bo verjetno odlašala z njihovo uestitvijo. To pa ni prav. Socialisti so že pred časom začeli z akcijo obveščanja svojih konzultorjev o njihovih nalogah in imeli so tudi nekaj sestankov članstva v posameznih rajonih. Komunisti so imeli širši sestanek o vlogi rajonskih konzult in so nanj povabili tudi kot poročevalca župana iz Modene, kjer so konzulte v polnem razmahu dolgo vrsto let. Demokristjani pa navedejo sestanek svojih konzultorjev, kjer jim bodo verjetno naročili, da morajo biti zelo previdni v notranjem poslovanju konzult, saj ne bi smele po njihovem mnenju te metati polen pod noge občinski upravi. Ker imajo demokristjani

ni odločno besedo v številnih konzultah, se bo to verjetno tudi zgodilo. Še pred junjskimi občinskimi volitvami pa bi morala obveljati zahteva socialističnih svetovalec, da se delokrog volilnih sedežev spremenijo, upoštevajoč pripadnost volivcev k eni ali drugi konzultu.

ANALIZA REZULTATOV PO VOLITVAH

NA ŠOLI »TRINKO« IZVOLJENI ČLANI RAZREDNIH SVETOV

Na slovenski nižji srednji šoli najvišje število volivcev

Poročilo smo že o nedeljskih volitvah staršev, profesorjev in pomožnega osebja v šolske svete na slovenski nižji srednji šoli »Trinko« v Gorici. Istočasno ko so starši volili svoje zastopnike v razredne svete, volilnih upravičencev je bilo tu seveda več kot za zvodni svet, kajti starši, ki imajo po dva ali več otrok v več razredih, so morali voliti večkrat. V nekaterih primerih so imeli kandidati enako število glasov. V tem primeru je volilna komisija morala zbrati. V vsakem razrednem svetu imamo namreč le štiri starše.

Rezultati so bili kot sledi: 1. razred A (volilnih upravičencev 35, veljavnih glasov 21, neveljavni 4, belih 0): Marko Waltritsch, Nada Sancin roj. Komjanc, Ludvik Čevdek, Remo Devetak (rojen 27.2.1933); 1. razred B: (38, 30, 2, 1): Adele Dornik r. Devetak, Lucijan Vogrič, Amalija Devetak r. Devetak, Ivan Vescovi; 1. razred C (43, 34, 4, 2): Jožef Ferfolija, Lidija Vižintin r. Petek, Elda Cijak r. Vižintin, Fides Paulin r. Maligoi; 1. razred D (41, 23, 4, 2): Sandra Bavcon r. Mikulus, Karla Tabaj r. Vižintin, Marija Gergolet r. Lavrenčič, Edi Bavcon; 1. razred E (43, 23, 6, 2): Jožica Devetak r. Makuc, Karel Komjanc, Valentin Terčič, Silverster Langos;

2. razred A (44, 27, 7, 6): Edmund Košuta, Josipina Monti r. Pavletič, Jožef Černic, Salomon Tomsic; 2. razred B (46, 38, 0, 1): Niko Mermolja, Vanda Marcociš r. Rojč, Albin Koncut, Albin Sirk; 2. razred C (39, 25, 6, 0): Anton Bensa, Franc Tomsic, Danjel Rustja, Stanislava Rustja r. Čermelj; 2. razred D (41, 27, 4, 3): Ivan Kovac, Jože Maraz, Mladen Uršič, Karlo Boneta.

3. razred A (39, 29, 4, 0): Roman Butkovič, Mirko Peric, Anamarija Malič r. Kovic, Marij Laković; 3. razred B (43, 30, 1, 5): Ivanka Devetak r. Velušček, Ivan Čotič, Jožef Gergolet, Erminija Mikluš r. Gravnar; 3. razred C (40, 29, 5, 1): Ivan Marinič, Lidija Vižintin r. Boškin, Ivan Bregant, Viktor Vižintin; 3. razred D (40, 27, 4, 1): Renato Devetak, Jožef Simčič, Bruno Planišček, Stanislav Brešan.

Od 532 volilnih upravičencev jih je volilo 444. V drugih gorških srednjih šolah je glasovalo manj staršev kot na slovenski srednji šoli. V srednji šoli »Ascoli« v Drevoredu 20. septembra je volilo 79 odst. staršev, na srednji šoli »Favetti« v Ulici Pucini 65,3 odst., v šoli »Locchi« v Ulici Nizza 75,25 odst., v šoli »Virgilio« v Drevoredu Virgilio 70 odst., v šoli »Perco« v Ločniku pa 81 odst. staršev. Kot je znano so na slovenski srednji šoli »Trinko« je glasovalo 84,26 odst. staršev. Sedaj so na vrsti še volitve v razne šolske svete na višjih srednjih šolah. Te bodo prihodnje nedelje. V teh dneh bodo zadnji sestanki staršev in dijakov.

POMOŽNEGA MOŠKEGA IN ŽENSKEGA OSEBJA

Goriška bolnišnica ustanova je razpisala objave za izredne sprejeme v službo ter v primeru razpoložljivih mest za sprejem v stalež

za Civilno bolnišnico in za Pnevmološko bolnišnico

Skraini rok za predložitev prošnje bo potekel ob 12. uri 11. marca 1975

Informacije posreduje urad za osebje ustanove

V DVOJEZIČNEM PISMU ŽUPANU

Prosvetno društvo »O. Župančič« in športno društvo »Juventina« priredita v okviru 30. obletnice osvoboditve predavanje, ki bo jutri, 20. t.m., ob 20.30 na društvenem sedežu.

O SLOVENCIH V ITALIJI PO PRVI IN DRUGI SVETOVNI VOJNI

bo govoril dr. Karel Šiškočič iz Trsta.

ZA TAJNIKA JE BIL PONOVO IZVOLJEN TULLIO PAIZA

Na pokrajinskem kongresu KPI je Cuffaro zagovarjal politiko zgodovinskega kompromisa

Na kongresu v ospredju številna vprašanja slovenske skupnosti

Z izglasovanjem zaključne resolucije in izvolitvijo novega odbora ter pokrajinske kontrolne komisije se je v nedeljo zaključil v telovadnici Lenassi v Gorici X. pokrajinski kongres Komunistične partije Italije. Oba odbora sta se po izvolitvi takoj sestala in potrdila za političnega tajnika Tullio Paiza.

Na kongresu je v nedeljo jutraj imel dve uri trajajoče zaključno poročilo deželni tajnik KPI Antonio Cuffaro. Svoj govor je osredotočil na vprašanja zgodovinskega kompromisa, za katerega se zavzemajo komunisti, ki menijo, da je prišel čas, da se ustvari možnost širšega političnega sodelovanja med tremi ljudskimi komponentami italijanskega političnega življenja, to je komunisti, socialisti in krščanskimi demokrati. Cuffaro je v glavnem potrdil teze, ki jih v vsedržavnem merilu zagovarja tajnik KPI Berlinguer. Podčrtal pa je številne kontradikcije v italijanski demokraciji, ki že ves čas uradno trdi, da ni za nikakršno sodelovanje s komunisti, kot to dela Fanfani, dejansko pa se tako sodelovanje ustvarja na bazi tudi v naših krajih. Demokristjanski voditelji prihajajo na naše kongrese, je dejal Cuffaro, tu poudarjajo vrljine naših programov, včasih je možno sodelovanje, včasih pa ni. Nihov namen ostaja le pri besedah. KD nima več tiste številne moči, da bi tako svojim partnerjem kot demokratični opoziciji diktirala svoje ukaze, je dejal Cuffaro.

V debati, ki je bila precej obširna in je obela številna vprašanja mednarodne, državne in krajevne politike, je sodelovalo veliko delegatov. Mnogi med njimi, Slovenci in Italijani, so se dotaknili tudi problema, ki zanimajo slovensko manjšino. Med drugimi je deželni svetovalec Bergomas govoril o nujnosti uestitve visokolesnega študija in postavit problema priznanja diplom

Prepričani smo, da se bodo obtožbe izkazale za neutemeljene.

IZ ŠTANDREŽA

Proslava 10-letnice župnijske dvorane

V Štandrežu so z večjo prireditvijo v župnijskem domu, proslavili 10. letnico delovanja župnijske dvorane, v kateri so v tem času imeli veliko prireditev, saj je dvorana omogočila delovanje raznim skupinam prosvetnega društva »Štandrež«, ki deluje v sklopu Zveze slovenske katoliške prosvete. Akademiki je pri sostavoval veliko ljudi, med njimi zastopniki raznih pooblaščenih organizacij in ustanov. Med njimi je bil tudi Danilo Nanut, ki je predstavljal SKGZ.

V kulturnem programu sta nastopila zbor »Bojan« iz Dornberka in zbor »Lojze Braut« iz Gorice. Po raznih govorih in pozdravih (govorila sta predsednik prosvetnega društva »Štandrež« dr. Damjan Paulin in domači župnik Jurij Žorž, je sledilo nagajevanje najbolj aktivnih članov tega društva. To so Jožef Pavletič, Dušan Brajnik, Andrej Paulin, Rafaela Makuc, Irena Nanut, Jožeta Tabaj in Emil Cingerli.

Dom so ob tej priložnosti pomenovali po slovenskem katoliškem po-

PD »Brški grič« v Števerjanu

vabi na predavanje, ki bo danes, ob 20.30 na sedežu na Valerici. Rojak Bruno Podversič bo govoril o

NAŠELITVI V GORIŠKIH BRDIH

NASTOP DRAMSKE SKUPINE IZ ŠTANDREŽA

Jutri uprizoritev »Raztrgancev« v sovedenjskem Kulturnem domu

Predstava se bo pričela ob 19.30 - Režiser je Janez Starina

V Kulturnem domu v Sovodnjah bo jutri zvečer, ob 19.30 dramska skupina prosvetnega društva »Oton Župančič« iz Štandreža nastopila z delom Mateja Bora »Raztrganci«.

Z »Raztrganci« so Štandrežci (v skupini sodelujejo tudi člani prosvetnega društva »Naš prapor«) nastopili že lansko leto v goriški dvorani, kjer so doživeli velik uspeh. Po tem nastopu niso, iz tehničnih vzrokov, sledile druge uprizoritve. Prve dni tega meseca je padla odločitev, da bo skupina s tem delom gostovala še v nekaterih krajih na Goriškem in Tržaškem.

Dramo v treh dejanjih je režiral bivši član Primorskega dramskega gledališča iz Nove Gorice Janez Starina. Scene je pripravil Karel Nanut in Štandrež, glasbo je opremil Danilo Nanut, prav tako iz Štandreža. V igri nastopijo: Rudi Pavšič (Rutar), Eljžana Bensa (Rutarica), Lilijana Zigon (Vida), Miloš Ta-

baj (Ferlež), Edvin Čotič (dr. Mrož), David Sošol (Mihol), Loreta Mikluš (Lenka), Joško Figelj (železničar v pokloju).

● V razstavi galeriji Pro Loco v pasaji razstavlja svoja dela kipar Vittorio Parovel.

GLASBENA MATICA

SPZ - ZSKP

GORICA

Koncertni abonma 1974-75

danes, 19. februarja 1975, ob 20.30 v palači goriškega muzeja Attems

VIOLINSKI RECITAL

GORJAN KOŠUTA — violina

ERMINIO AMBROZET — klavir

— SPORED —

MOZART — Sonata v B.KV 378

C. DEBUSSY — Sonata v g

S. PROKOFJEV — Sonata v f

M. RAVEL — Tzigane

STALNO

SLOVENSKO GLEDALIŠČE - TRST

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA in ZVEZA SLOVENSKE KATOLISKE PROSVETE V GORICI

v sodelovanju z Ustanovo za kulturno in umetniške prireditve EMAC iz Gorice

LUIGI SQUARZINA

TRI ČETRTINE LUNE

Drama v treh dejanjih

Prviti v slovenscini

Prevod: Lelija Reharjeva

Scena: Klavdij Palčić

Kostumi: Marija Vidanova

Lektor: Majda Križnjak

Režija: JOŽE BABIČ

GORIŠKA PREMIERA

v torek, 25. t.m., ob 20.30 v gledališču »G. Verdis« v Gorici

(Goriški abonma)

PD »OTON ŽUPANČIČ«

— dramski odsek —

uprizori jutri, 20. februarja, ob 19.30 v Kulturnem domu v Sovodnjah Boro-

vo dramo v treh dejanjih

RAZTRGANCİ

— dramski odsek —

Prejšnjo soboto je v Štandrežu

pretresla vso vaško skupnost vest, da je umrl 64-letni Franc Tomsic.

Začetka sploh niso verjeli, da jih je Franc zapustil, saj se je ravno dan prej pogovarjal s prijatelji in znanci. Sam je članom domače sekcije ANPI obljubil, da bo v soboto zvečer prisoten na njihovem sestanku.

Franc Tomsic je za časa druge svetovne vojne, in sicer oktobra leta 1944, v Barju pristopil k partizanski armadi. Tu je bil kot šef mehaničnega oddelka za popravila tankov. S tankovsko brigado je pokojnik bil vse do konca vojne.

Po drugi svetovni vojni se je zaposlil kot mehanik pri občinskem podjetju. V Štandrežu se je poročil ter vzgojil sina Daneta, ki sedaj slušbuje v Milano. Ob ustanovitvi štandreške sekcije ANPI se je vanjo vključil in deloval.

Prepričani smo, da se bodo obtožbe izkazale za neutemeljene.

IZ DOLA

Nenadna smrt Marije Ferletič

Prejšnjo nedeljo jutraj je v Doli umrla 70-letna Marija Ferletič vdova Boneta. Še dan poprej je opravljala na domu vsakodnevna dela, smrt zaradi srčne kapi jo je zajela med spanjem.

Izhajala je iz Jakmeve družine v Doli in se leta 1925 omožila s Karlom Bonetom - Pitorejem. V kratkem zakonskem obdobju je povila štiri dečke, že leta 1933 pa ji je mož umrl. Po njegovi smrti je morala iskati zaposlitve, da je lahko preživljala mlado družino. Službovala je v Doberdolu in Mirnu ter obenem obdelovala nekaj hektov dolanskih senožeti. V prvih letih življenja sta ji umrla dva od štirih otrok, starejši sin Jožef je bil ranjen na Svetem Marku med boji goriške fronte in kasneje so ga Nemci odvedli iz bolnišnice v videnske zapore, od koder se ni več vrnil. Zaslužni pokoj je Marija Ferletič preživljala na domu pri sinu Karlu, ki je na Goriškem zelo znan zaradi aktivnega udeleževanja na kulturno-prosvetnem področju zahodne Krasa. Bil je nekaj let tudi občinski svetovalec v Doberdolu in steber pevskega zbora »Kras« iz Dola Poljan ter že nekaj let raznašalec Primorskega dnevnika v Doli.

IZ TRŽIČA

AZZURRO Zaprt.

EXCELSIOR 16.00—22.00 »Emanuel«.

A. Cuny in S. Kristel. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

PRINCIPE 17.30—22.30 »L'ira di Dio«.

M. Ford. Barvni film.

NOVA GORICA

SOCIA »Vozniško dovoljenje«, francoski barvni film ob 18.00 in 20.00.

SVOBODA »Konjenci«, ameriški film v barvah ob 18.00 in 20.00.

DESKLE »El Cid«, ameriški barvni film ob 19.30.

Včeraj - danes

OB ŠKANDALOZNIH PRIMERIH V URBINU IN MILANU

Ko smo si pred leti ogledovali umetniška bogastva v milanskem Palazzo Sforzesco, nam je kustos, s katerim smo po naključju prišli v stik, tožil, da muzeji težko shajajo. Po njegovem so v glavnem tuji, tuji turist tisti, ki opravljajo obisk muzeja, kajti italijanski ljudje muzeja ne obiskujejo, ker da se je umetnosti »preobjedel«. Nič niso veljali naši ugovori, vztrajal je pri svojem. Zanimivo pa je bilo, da nam je kak dan pozneje na enak način zapredal svoje misli neki funkcionar milanske Brere, ko je opravičeval slabo razpoložljivost. In tudi pri njem naši ugovori niso zalegli. Ko nas danes najmojejši škandal na tem področju, namreč dogodek iz Urbina izpred nekaj dni ter milanski škandal, ki so iz središčne galerije moderne umetnosti odnesli 28 umotvorov v vrednosti sedem milijard lir, spominjajo na ta srečanja, se nam zdi, da sta milanska funkcionarja imela prav, le da bi »preobjedenosti« hoteli in ne mogli priti poprečne milanskiemu človeku, pač pa tistim krogom, katerim je oziroma bi moralo biti na skrbi velikanstvo bogastvo, ki ga predstavljajo u-

metnost v Italiji. Zares, tega je veliko, tega je toliko, da predstavljajo eno največjih bogastev vse Italije, le da se v pristojnih krogih tega ne zavedajo. Da bi kdo ne mislil, da govorimo tja v dan, bomo svoje trditve podkrepili. Koj po vojni so v krogih, ki jim je umetniško bogastvo pri srcu, opozarjali oblastvene kroge, naj bodo odločni do tistih nemških krogov, ki so priznavali, da so nacisti odnesli iz Italije veliko več umetnin, kot so jih po vojni rešili in vrnili. V raznih nemških zbirkah so ostali nekateri umotvorci, o katerih dolgo ni bilo odgovora. In ti umotvorci, kaže, so se ne dno »v tujini«. Nato so v istih krogih začeli opozarjati oblasti, naj poskrbijo za ohranjanje umetniških bogastev, ki jih razjede čas z oba in na novo zlo, smog. Združeno »Italia nostra« že dolgo zaman dviga alarm na račun tolikih velikih umetniških spomenikov širom po Italiji. Nato pride še katastrofa, kakršna je zajela pred leti Firence in kjer se spet izkaže, da oblasti odgovorijo, saj so velike umotvore morali reševati le tisti, ki se sicer žrtvujejo za

ohranjanje umetnosti in jim je pomagala le zares podjetna in požrtvovalna domača in tuja mladina, ki je prihajala v Firence in »ob svojem« delala tedne in mesece, da niso šli po zlu umotvorov, ki niso več last le Italije, pač pa vsega sveta. Podobnih primerov je še več, saj je znano, kako se krušijo in bledijo razne freske, ki so bile ponos italijanske umetnosti, da se krušijo umotvorci, ki so držali stoletja. Še več, ni denarja niti za to, da bi ohranjali in varovali celo tisto, kar je nekdanja Italija zavarovala v muzejih. Kraje, škandalozne kraje so na dnevnem redu, kajti ce sta zadnji dve, ona v Urbinu in ona v Milanu dvignili toliko pra-

Laura Betti, ki jo lahko pogosto slišimo na italijanskem radijskem programu v rubriki «Cara Rai»

NA FILMSKIH PLATNIH

Luis Buñuel:

«LE FANTOME DE LA LIBERTÉ»

Zadnji Buñuelov film «Le fantôme de la liberté» (Il fantasma della libertà, 1974) ni niti najmanj razočaral pričakovanj, ki smo ga izrazili v poročilu z rezerjeve beneške retrospektive.

Smer prejšnjega Buñuelovega dela «Le charme discret de la bourgeoisie», se pravi razmišljanje o lastnem surrealističnem navedu, ki smo ga v oceni filma analizirali, pride še bolj do izraza v novem filmu. «Le fantôme de la liberté» se je marsikomu zdel na prvi pogled serija duhovitih prizorov, s čimer se odkrije dvojnost Buñuelove operacije: se pravi na eni strani zvest, da surrealizem samo po sebi še ni nekaj »revolucionarnega«, da se torej vsak moment lahko spreverže v novo obliko »divertissementa«, po drugi strani, da je tudi »divertissement« referent nečesa drugega, realnosti.

Z razliko od prejšnjega filma, ki je še ohranjal nekešno časovno progresivnost, je v novem filmu Buñuel izbral čisto izvirno strukturo, po kateri oseba povezuje drugo v razvoj filma. Tudi ta struktura še ni nekaj novega, saj jo zasledimo v literaturi in filmu: pomislimo le na «La ronde». Toda poveza se v Buñuelovem filmu izvrši v obliki navedenih navsezadnje nepredvidljivosti, saj je pri Buñuelu presenetljivo prav to, da stalno operira z istimi elementi, da na nas vseeno stalno preseneča. Kar ve- la posebno za konce njegovih filmov, ki nas vedno presenečajo.

Kaj drugega lahko rečemo o koncu tega filma, v katerem nam režiser genialno sintetizira naravo meščanske družbe in boja, ki se v njej razvija, boja, ki je proti spačenju »svobode« (plašilo svobode) obstoječe družbe, a lahko prevzame tudi on spačeno obliko, in o temeljnem zatiranju te družbe, zatiranju zivalskega sveta, kateri »glejeda« (glejanje je pač tudi »medlenost« kinematografa) na ta boj.

Za film je Buñuel zbral nekaj svojih najboljših sodelavcev, od koscenarista Jean-Claua Carrière, producenta Sergeja Silbermana (ki se v začetku tudi prikaže z Buñuelom v kratki vlogi ustrešljence), do igralcev Adriane Asti, Juliana Bertheau, Jean-Claua Bralyja, Adolfa Celija, Paula Frankuere, Michela Londsala, Michela Piccolija, Bernarda Verleja, Monice Vitti, Milene Vukotić, Marie-France Pister.

SEGIJ GRMEK

Beveniste-Ziehm:

«FLESH GORDON»

«Flesh Gordon» (Flesh Gordon, 1973) je omiljena verzija ameriškega pornografskega filma, ki so ga namreč naredili v dveh verzijah. Gre za parodijo znanega protagonista znanstvenofantastičnega avantur, ki pa nas niti najmanj ne zabava, in je tudi erotično povsem dolgočasna. Režija pripada številni ekipi: Michael Benveniste in Howard Ziehm sta režirala žive prizore, medtem ko je nekaj drugih sodeloval pri animiranju. Abbas Amin je film montiral, Ziehm skupaj z Williamom Oscom pa je producent.

V FILMSKIH KROŽKIH

POLJSKI FILMSKI LEPAKI V CAPPELLI

Že nekaj časa ima obiskovalce krožka La Cappella (ki bo kmalu otvorila tudi likovno - umetnostni odsek) priložnost, da si ogledajo razstavo poljskih filmskih lepakov, ki so že uveljavljeni kot prave umetnine.

Med avtorji, katerih dela vidimo, cenimo predvsem Starowiejskega (filmi «Mademoiselle de...», «Illuminacija», «Sanatorium pod klepsydro», «Flisaka» («Bello oneto emigrato Australia sposerebbe compaesana illibata», «Udienza» in «Gorko («Le pistoler», «2001», «Roma», «Cabareta», pa tudi Ilnatowicza («L'ultimo spettacolo»)), Neugebauerja («L'ivito»), pa lepake za filme «Adalen 31», «Andrej Rubljov», «Macbeth» itd.

S. G.

RADIO VELEIZIJA

SREDA, 19. FEBRUARJA 1975

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

12.30 Poljudna znanost: Obisk v muzeju
12.55 Anketa o poklicih: Gradbenik
13.30 DNEVNIK in Danes v parlamentu
14.10 Vzgojni problemi današnjega dne
17.00 DNEVNIK
17.15 Program za najmlajše: Qui comincia l'avventura del signor Bonaventura
17.30 Priporočke za najmlajše
17.45 Program za mladino: risani filmi
18.30 Naprej, lokomotiva!
18.45 Poljudna znanost: Mit Salgarija, Italijanske kronike, Danes v parlamentu in Vremenska slika
20.00 Ob zori človeka
20.30 Danes je na sporedu osma in zaključna oddaja, ki govori o tem, kako se je človek v svoji dolgi zgodovini razvil.
21.40 SPORTNA SREDA
22.45 DNEVNIK in Vremenska slika

DRUGI KANAL

18.45 Sportni dnevniki
19.00 Ob 7. uri zvečer
20.00 VEČERNI KONCERT
20.30 DNEVNIK
21.00 Fantom grozi svetu
Film je režiral Andrej Hunebelle, v glavnih vlogah igrajo Jean Marais, Mylene Demongeot, Pietro Tordi, Mino Doro itd. Znani policijski komisar Juve dobi priznanje, medajo na račun dolgega, pa čeprav brezuspešnega boja proti fantomu. Odključuje ga s častno legijo, vendar je njegovo veselje nad tolikim priznanjem kratkotrajno, kajti tolovaj mu sporoči, da se bo kmalu spet lotil svoje kriminalne dejavnosti. In res, kmalu za tem sporočilom izgine atomski znanstvenik prof. Marchand. Vest vzbudi splošno zanimanje, tudi zanimanje častnikarja Fandora, ki predvideva, da bo fantom ugrabil tudi Marchandovega sodelavca prof. Lefevra. Zato stopi k Lefevru, se z njim dogovori, da se bo prelevil vanj in v tem svojstvu predsedoval nekemu kongresu, v maski pač, v kateri je popolnoma podoben prihodnji žrtvi fantoma prof. Lefevru. S tem pa pogumni častnikar zavede tudi komisarja Juveja in njegove sodelavce in prav v zmešnjavi, ki zaradi tega nastane, se tudi fantom pojavi v maski Lefevra. Nadaljevanje zapletene zgodbe prepuščamo ekranu

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

8.10 TV SOLA:
Od Sutjeske do Gatskega polja, Liki, Nove knjige, Prirodoslovje, Kmečki upor, Ziljenje v gozdu, Organske spojine itd.
17.30 Viki, risani filmi
17.55 Obzornik
18.10 Mladi za mlade, oddaja je pripravila sarajevska TV
18.45 Delovni dan 4389 km
O poklicu voznikov težkih tovornjakov ima poprečni človek bolj nejasno sliko. Le redki so tisti, ki vedo, koliko napora terja volan tovornjaka s prikolico. Zato često te junake cest celo podcenjujejo in celo zaničujejo. Zato je TV posnela reportažo o delovnem dnevu dveh takšnih voznikov. Televizijska ekipa treh fantov je deset dni nepretrgoma spremljala voznika Krana Lavrica iz Zapisa pri Bledu in Francelja Kovčiča iz Kranja in zabeležila, kaj vse sta v svojem 4389 km dolgem »delavniku« napravila od Trbovelj do Smedereva in spet do Jesenice, pa nato do Bremna v Nemčiji in spet nazaj do Zagreba
19.15 Risanke: DETELJ NAGAJIVEC
19.30 DNEVNIK
20.05 Film tedna: POVABILO
21.40 Miniature: Pinski posode skozi stoletja
22.00 TV DNEVNIK

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

19.55 Otroški kotiček: risanke
20.15 DNEVNIK
20.30 TAJNI DOKUMENTI IIT. TV drama
21.35 Zabavno - glasbena oddaja španske TV

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.40 Jutranja glasba; 11.40 Radijska šola; 12.00 Opoldne v vami; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Radijska šola; 18.50 Koncert; 19.10 Družinski obzornik; 19.30 Zbor in folklor; 20.00 Sport; 20.35 Simfonični koncert; 21.15 Pesmi brez besed.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 7.40 Jutranja glasba; 8.30 Mali umotvorci velikih mojstrov; 10.10 Otroški kotiček; 10.45 Glasba in nasvet; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Notranje politične aktualnosti; 15.15 Znanstvena oddaja; 16.45 Gojenci glasbene solisti; 17.15 Po samoupravnih potih; 18.00 Progressiva glasba; 18.30 Domači pevci zabavne glasbe; 19.00 Prenos RL; 19.30 Pisan glasbeni spored; 21.00 Literarna oddaja; 21.15 Pisana glasba.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 8.30 Jutranje popevke; 9.00 Vi in jaz; 10.00 Posebna reportaža; 11.10 Srečanja; 11.30 Izbran spored; 12.10 Cetrti program; 14.05 Drugi zvok; 14.40 Radijska nadaljevanja; 15.10 Program za mladino; 16.00 Sončnica; 17.05 Komorna in operna glasba;

17.40 Čarovnik iz Oza; 16.00 Pisan glasbeni spored; 20.20 Ponovno na programu 2. Mino; 21.15 Silvio Benico: «La bilancia», komedija.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 15.30, 19.30 Poročila; 7.40 Pevci lahke glasbe; 8.40 Kako in zakaj?; 8.55 Plošče; 9.35 Radijska nadaljevanja; 9.55 Popevke; 10.35 Na vaši strani; 12.40 Družinska srečanja z A. Lupom; 13.50 Kako in zakaj; 14.00 Plošče; 15.40 Glasbeno-govorni spored; 17.50 Posebna reportaža; 17.50 Telefonski pogovori; 20.00 Sestanek petih; 20.50 Plošče; 22.55 Človek v noči.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.50 Napotki za turiste; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Nenavadni pogovori; 9.25 Glasba vam pripoveduje; 9.40 Temeljni marksizma; 10.15 Urednikov dnevnik; 11.15 Z nami doma in na poti; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 13.30 Priporočila vam...; 14.10 Naši operni pevci; 15.45 «Loto vrtljaki»; 16.45 Zvoki orkestra Manuela de Falla; 17.00 Aktualnosti; 17.20 Iz repertoarja Komornega zbora; 18.05 Nas razgovor; 18.35 Predstavljamo vam...; 19.40 Minute z ansamblom Weekend; 19.50 Lahko noč, otroci!; 20.00 Komornoglasbeni teater; 22.20 S festivalov jazz; 23.05 Literarni nokturni; 23.15 Jug. pevci zabavne glasbe.

PONOVNO O RAKU

ZGODNJA DIAGNOZA OGROMNO POMENI

Pred dnevi smo prav na tem mestu govorili o tem, da je za nekatere vrste rakastih obolenj po vsej verjetnosti kriv — virus. S to trditvijo je prišel ponovno na dan sovjetski strokovnjak prof. Feliks Jersov. Danes prihajajo z novimi podatki o borbi proti raku na dan ameriški strokovnjaki, ki ponovno ugotavljajo, da zgodnja diagnoza in ustrezno zdravljenje nekaterih vrst raka veliko pomenijo in predstavljajo praznopravni dober način, oziroma že nekakšno zagotovilo za ozdravitev nekaterih vrst te bolezni. Po podatkih ameriških zdravstvenih krogov je v zadnjih 25 letih zdravstvo napravilo velike korake in skrólo smrtnost za tovrstnimi boleznimi.

Največje rezultate je zdravstvo doseglo v zdravljenju raka na prostati, na maternici, na ščitni žlezi, na ledvicah, na mehurju in tudi pri levkemiji in končno pri kožnem raku. Smrtnost od raka se je močno zmanjšala posebno v primeru raka na maternici, na dan-ki, na želodcu in na mehurju pri moških ter na ustnicah pri moškem. Nadalje se je smrtnost od raka močno zmanjšala tudi v primeru raka na jajčnikih, vtem ko se je povečala smrtnost zaradi raka na pljučih in na mehurju pri moških.

To izhaja iz statističnih podatkov, ki so jih zbrali ameriški znanstveniki pri belopoltem prebivalstvu ZDA, kajti kaže, da isti podatki ne ustrezajo za temnopolno prebivalstvo, za katero tudi niso zbrali zadostnih podatkov.

Zbiranje podatkov je vodil Edwin Silverberg, ki je napravil tudi ustrezne zaključke, z njim pa je sodeloval dr. Arthur Holleb iz ameriškega združenja za borbo proti raku. Podatke sta objavila s skupnim podpisom v newyorški publikaciji «Cancer journal for clinicians». Po tej publikaciji pa so podatke povzeli tudi številni drugi ameriški listi.

Prej smo navedli le splošna mnenja in ugotovitve, sedaj pa bomo navedli konkretne podatke, kako se je skrčila smrtnost v zadnjih 25 letih.

V 40. letih je zaradi raka na prostati umrl 63 odstotkov prizadetih, danes jih umre le 43 odst., tedaj je od raka na maternici umrlo 39 odst., žensk, zdaj jih umre le še 26 odst., rak na ščitni žlezi je nekoč pobral 36 odst. prizadetih, zdaj jih za tem rakom umre le 15 odst., rak na ledvicah je nekoč pobral kar 78 odst., zdaj jih preživi kar 42 odstotkov obolenih. Nekeč je preživel raka na mehurju 42 odstotkov, zdaj jih preživi 61 odstotkov. Kožnega raka je preživel nekeč le 41 odst., obolenih, zdaj ga preživi 66 odstotkov. Rak na prsih je nekoč pobral kar 53 odstotkov, sedaj ima možnost, da ga preživi 60 odstotkov prizadetih žensk, vendar pa se ta odstotek že dolgo ne dvigne več. Pa tudi v nekaterih drugih primerih se odstotek ozdravljenih ne poveča, kot na primer v primeru raka na požiralniku, raka na želodcu, na jetrih in podobno. Tu je zdravstvo doseglo določene uspehe, ki so po dolgo ostali na isti ravni in kaže, da vsi novejši izsledki in dosežki niso šli preko te meje. Več obetajo neki drugi podatki, ki govorijo, da se je število rakastih obolenj zmanjšalo pri mladoletnikih.

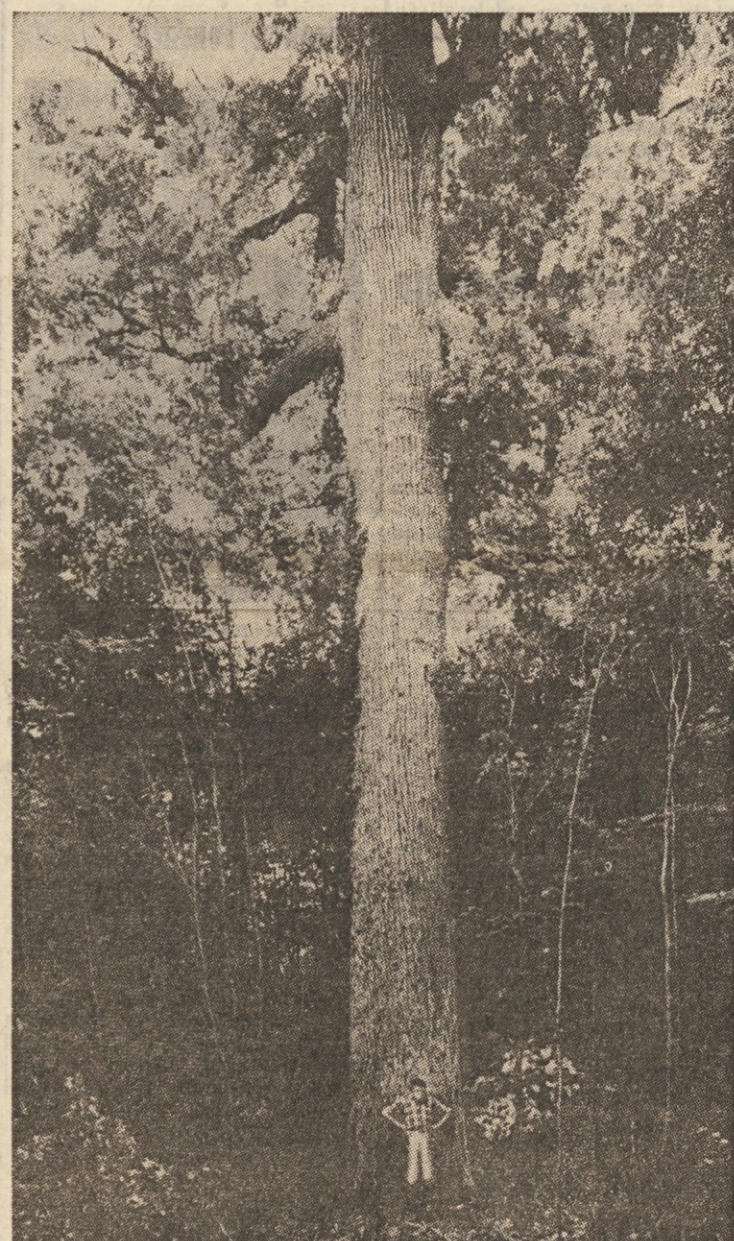
Sicer pa Silverberg in Holleb v svoji študiji zatrjujejo, da se vsako leto v ZDA rešijo z novimi načini zdravljenja življenja 55.000 oseb, kar je veliko več kot je bilo pred 25 leti, kajti danes je gotovo, da zdravstvo reši vsakega tretjega prizadetega bolnika, vtem ko je pred 20 leti rešilo le vsakega četrtega bolnika.

Ameriška strokovnjaka pa pri tem nizanju uspehov vendarle poudarjajo, da bo v ZDA v letosnjem letu umrlo od raka najmanj 111.000 oseb, od katerih pa bi mogli rešiti večji odstotek, če bi pravočasno odkrili bolezni in jo začeli tudi pravočasno zdraviti. Njuna trditve je pač trditve vseh strokovnjakov, da se namreč marsikatero rakasto »bojenje« more ozdraviti, ali vsaj zadržati, če se pravočasno odkrije in pravočasno začne zdraviti.

BOGASTVO, KI JE TUDI PONOS JUGOSLOVANSKEGA GOZDARSTVA

Slavonski hrastovi gozdovi od turških časov do danes

Izredne kakovosti slavonske hrastovine - Eno samo drevo je dalo do 65 kub. m lesa - Budimpeštanski parlament je obložen s slavonsko hrastovino - Hrast ni mogel v Pariz zaradi pretesnih predorov

Eden izmed preostalih slavonskih hrastov velikanov

Nepojasnen vir energije je kriv za tragedije v «bermudskem trikotniku»

NEW YORK, 18. — Nedavno tega smo obširneje govorili o »bermudskem trikotniku«, v katerem je v razmeroma kratkem času izginilo nad sto ladij in letal, ki so s seboj odnesle v globine Atlantika nad tisoč oseb. Sedaj prihajajo na dan z domnevo, da naj bi bil za te nepojasnjene letalske in pomorske nesreče kriv neki nepoznan podmorski vir energije, ki je doslej še nekajkrat povzročil velike motnje v oddajah meteoroloških in drugih umetnih satelitov. Omenjeni »trikotnik« zavzema področje, ki ga omejujejo Bermudsko otočje, Kuba in St. Hatteras.

S teorijo o kritičnem podmorskem viru energije prihaja na dan prof. Wayne Mashejan, ki poučuje fiziko na univerzi Longwood v Virginiji. Znanstvenik se je s tem problemom ukvarjal podrobno tri leta in je še posebej proučeval »obnašanje« meteoroloških umetnih satelitov NOAA, ki prečkajo še omenjeni »bermudski trikotnik«.

«Skozi tri leta smo zbirali in proučevali signale in fotografije, ki so nam jih pošiljali umetni sateliti med svojim potovanjem nad tem področjem in smo zadnji dve leti neprestano ugotavljali obične motnje», je rekel ameriški znanstvenik na neki tiskovni konferenci, na kateri je dodal, da »izključujemo možnost napak, ki bi bile posledica začasnih okvar na naših napravah oz. na napravah umetnih satelitov. Zaradi tega ne preostane drugega kot domneva, da gre za napake, ki so posledica nekega misterioznega vira e-

Kadar je govor o Slavonski, je po navadi govor o bogatem kmetijstvu, to se pravi o nepreglednih poljih pšenice, koruze, sladkorne pese in raznih drugih kultur. V zadnjih letih je tudi govor o izredno visokem donosu teh kultur, ki so plod izbranih semen in odlične agrotehnike. Le redki pa so pri nas tisti, ki vedo, da se Slavnija lahko pohvali tudi z nečem drugim, s svojimi hrastovimi gozdovi. Slavonska hrastovina je ponos jugoslovanskega gozdarstva.

Slavonska hrastovina je s svojo izredno kakovostjo pritegnila pozornost mnogih strokovnjakov, mnogih graditeljev. Notranjost slovitga budimpeštanskega parlamenta je obložena z lesom slavonske hraste. Slovita katedrala Aleksandra Nevskega v Sofiji je opremljena s slavonsko hrastovino. In tudi v Jugoslaviji je veliko reprezentančnih objektov, ki imajo opremo iz slavonske hrastovine.

Graditelji in lesni strokovnjaki so že zdavnaj odkrili posebne lastnosti slavonske hrastovine, njeno trajnost, lahko obdelavo, lepo »strukturno« in čudovito prirodno zlatorumeno barvo.

V jugoslovanskem tisku je bil pred nedavnim govor o nevarnosti, ki jo grozi slavonskim gozdovom. Nekateri so trdili, da se to bogastvo preneha črpa, ker da se gozdovi preveč sekajo zaradi domače rabe in zaradi izvoza. Inženir Dragotin Tonković, ki je strokovnjak na tem področju, pa pravi naslednje:

«Res je, nikoli več ne bomo imeli tako velikanskih hrastov, kot smo jih imeli. Toda to nam niti ni potrebno, kajti gozdove vzgajamo, da bi les sekali. Gozd pa bi uničevali, če ga ne bi pomlajali. In pomlajevanju slavonskih hrastovih gozdov se posveča posebna pozornost.»

Inženir Tomislav Lucarić, ki je najstarejši aktivni gozdar v Slavonski, in je 30 let prebil v teh gozdovih tako da jih pozna v podrobnostih, pravi takole:

«Samo naključju, da so tod dolgo vladali Turki, naključju, da so bili ti kraji slabo naseljeni, naključju, da so bili ti gozdovi težko dostopni zaradi pomajanja cest in pozneje železnice, je treba pripisati dejstvo, da so se tu razvili hrastovi gozdovi s posameznimi izrednimi primerki, s hrasti, katerih debla so ob tleh merila tudi nad 2 m in pol v premeru.»

Bila so to tudi 200 celo 300 let stara drevesa, nekako toliko stara, kolikor so Turki vladali tem krajem. V tisti dobi so v teh gozdovih sekali le toliko lesa, kolikor so ga potrebovali za kako gradnjo neznatnega značaja ali pa za ogrevanje. Pomembnejša eksploatacija slavonskih hrastovih gozdov se je začela šele v začetku 19. stoletja, ko so začeli les izvažati v Benetke, nato pa je slavonska hrastovina služila sodarjem za izdelovanje dob. Veliko slavonske hrastovine je zato šlo

predvsem v Francijo in Nemčijo. Nekaj slavonske hrastovine pa so porabili tudi v ladjedelnih. Trajnost slavonske hrastovine se je uveljavila tudi v dobi gradnje prvih železniških prog. To se pravi, da so slavonski hrastovi gozdovi pršli posebej do veljave pred približno 120 leti. Najbolj pa se je slavonska hrastovina začela uveljavljati, ko so začeli hrast uporabljati v industrijski predelavi lesa. Veliko hrastovih dreves so posekali za opremo stanovanjskih hiš in raznih drugih tovrstnih objektov. Hrast je prišel v poštev za pohištvo in za parkete. Slavonski hrast je služil celo za cestni tlak. Ker ni bilo na kraju samem kamna, so s hrastovimi kockami tlakovali tudi ceste, da ne govorimo o mostovih. Pred vojno je bil s hrastovimi kockami iz Slavnije tlakovan vsi Trg Terazije v Beogradu, pravzaprav ne le Trg Terazije, pač pa velik del ulice, ki je povezovala Terazije z nekdanjo »Slavijo«, sedanjim Tuovičevim trgom, na drugi strani pa del Knez Mihajlove ulice proti Kalemegdanu. Gradnja mostu čez Dravo pri Osijeku, ki ga je dal zgraditi Sulejman Velikostni, porušiti pa Nikolaj Zrinski, je »ogolila« vso okolico Vukovara, koder so se prej raztezali bogati hrastovi gozdovi.

Tudi koj po drugi svetovni vojni so slavonski gozdovi utrpeli precejšnje škodo. Hrastovina je bila tedaj menda edino izvozno blago, ki ga je Jugoslavija z lahkoto plasirala na tujih tržiščih, koder so potrebovali velike količine primerne lesa za parkete, pode, sode, pohištvo. Toda to je trajalo le nekaj časa.

Slavonski hrastovi gozdovi imajo svojo dolgo zgodovino. Blizu Sočne, kjer rastejo izredno velika drevesa, so 1896 podrli velik hrast, katerega trup je bil 28 m dolg. Ker so morali očistiti preplezaliti v Budimpešti, so ga morali naloziti na štiri železniške vagonce. Da bi se preveč ne poškodovale skorja, saj so hrast peljali na razstavo, so vse debla ovili s slamo in ga obili z deskami. Poleg velikanskega debla so v Budimpešti razstavili tudi tri kocke po en kubični meter, ki so jih izesali prav od istega debla. Ti podatki nam povedo, kakšna hrastova drevesa so zrastle v slavonskih gozdovih.

Danes v slavonskih gozdovih ni več takšnih kolosov, razen enajstih izrednih primerkov v spačvanskih gozdovih in sicer eden takšen hrast je v gozdu Boljkovo, 10

(Nadaljevanje na 6. strani)

ZA OČETOM

Z brega sta dečka prenesla Kunija v čoln, kjer sta mu napravila mehko ležišče in ga položila nanj. Zoran je zjel v sodelo vode in mu jo ponudil. Povelj so pil. Bojan je medtem poskal škaflo z nekim indijanskim mazilom in namazal Kuniju krvaveče rane. Nato sta ga dečka še skrbno pogrnila s kosom platna, da bi tako preprečila muham in drugemu mrčesu dovala skozi divjino.

Ko je bilo tudi to delo opravljeno, sta dečka odšla po ustreljeno pumo. Ovila sta ji vrv okoli vratu in jo nato po tleh vlekla za seboj proti bregu. Dogovorila sta se namreč, da bosta zver odrlo, koža posušila in jo za spomin na razburljivo dogodek vzela s seboj. Z njo bosta lahko tudi nevarnežem dokazala, kako junaško sta potovala skozi divjino.

Kar sta sklenila, sta tudi storila, čeprav delo ni bilo lahko. V Amaronu sta kot otroka sicer videla, kako so odrasli odtrali razne živali, sama pa tega do tistega trenutka nista poizkusila. Tako pume res nista odrlo strokovnjaško, a še kar dobro. Da bi se kmalu posušila, sta kožo razprostrla in vlaknila vanjo lesene količke. Tako sta jo položila v čolno na sonce.

Odvetnik svetuje

V tej strokovni rubriki naš pravni svetovalec, goriški odvetnik dr. Peter Sanzin, seznanja čitatelje z vsakdanjimi problematičnimi pravnimi zadevami, tako z lastnimi sestavki, kot z odgovori na vprašanja, ki jih lahko čitatelji naslovijo na uredništvo v Trstu (Ul. Montecchi 6) in v Gorici (Ul. 24. Maggio 1) ali na pisarno dr. Sanzina v Gorici (Ul. Duca d'Aosta 42).

Žalitev javnega funkcionarja

Čitatelji bodo gotovo vedeli, da je italijanski kazenski zakonik, izdan leta 1930 in poznan pod imenom «Codice Rocco», sad tedanjih avtoritativnih razmer in temo primerno preganjanju nekaterih prestopkov izredno strog v sproženju postopkov in odmerjanju kazni. Vzemimo na primer člen 341 KZ, ki preganja žalitev javnega funkcionarja.

Vozilo podjetja za prodajo brezalkoholnih pijač na debelo se je ustavilo pred javnim lokalom v Gradu, kar je bilo treba razložiti nekaj zabojev mineralne vode. Med razkladanjem se je približal mestni stražnik (vigile urbano), ki je stopil v lokal, poiskal voznika ter mu dal globo, kar je ustavil na prepovedanem mestu in oviral promet. V diskusijo med stražnikom in voznikom (ki se je skušal izogniti globi, češ da se je ustavil samo za trenutek), da ne bi mogel drugače razložiti zabojev, da naj mu za enkrat spredelca itd.) je posegel tudi lastnik lokala z namenom, da prepriča stražnika, naj za enkrat prepreči prestopke. Vendar je bilo vsako prigovarjanje zaman, diskusija se je razvnela in lastnik lo-

Patronat KZ - INAC svetuje

V tej rubriki naš izvedenec Boris Simoneta seznanja čitatelje z vsemi vprašanji v pristojnosti Patronata Kmečke zveze. Za vsa pojasnila se lahko zainteresirani obrnejo na Patronat KZ INAC, Ul. Cicerone 8/b, tel. 62-785. Urad je odprt vsak dan od 8.30 do 12.30 in popoldne od 15. do 17. ure, ob sobotah pa od 8.30 do 12. ure.

Odkup delovne dobe in ugodnejša minimalna pokojnina

Vpr.: «Imam 62 let in prejemam dve leti pokojnino (VO/com). Medtem pa sem naredila prošnjo za odkup delovne dobe 1920-26 in so mi jo prišle v teh dneh ugodno rešili; odkupim lahko 26 tednov. Se mi plačati plačati in kakšno korist bom imela od tega? Bom dobila povisek na sedanji pokojnini?»

Odg.: S tem, da vam je zavarovalni zavod priznal odkup delovne dobe 1920-26 za skupno 5 let in 1 mesec (26 tednov), imate dejansko nakazane prispevke v dva različna pokojninska sklada: prispevke pri avtonomnem trgovskem upravljanju, na podlagi katerih sedaj prejimate minimalno trgovsko pokojnino, in prispevke (na podlagi odkupa) pri skladu podrejenih delavcev. Znano je, da lahko vsak zavarovanec uživa le eno neposredno pokojnino. Vendar v primeru, da dozorijo pogoj (pokojninska in zavarovalna doba) pri obeh različnih pokojninskih skladih INPS (pri splošnem obveznem zavarovanju podrejenih delavcev in pri enem izmed posebnih upravljanj za neposredne delavce, trgovce ali obrtnike), lahko zavarovanec odira za ekonomsko ugodnejšo pokojnino in se torej odreče tisti pokojnini, ki mu prinaša nižji mesečni znesek.

Z ozirom na te ugotovitve se v vašem primeru ne plača vložiti prošnje za obnove trgovske pokojnine, ker se vam ne bi z dodatkom 26 tednov, zaradi nizkih trgovskih prispevkov, povisala mesečni minimalni znesek. Plačala se vam, čeprav le trenutno, druga varianta: na podlagi petih let prispevkov kot podrejenega delavca lahko takoj vložite na INPS prošnjo za invalidsko pokojnino pri splošnem obveznem zavarovanju (IO), ki bi jo morali odobriti brez večjih kompli-

kacij. Zadoščate namreč pogoj vsaj petih let zavarovanja; če plačate takoj vsoto, določeno za odkup, se vam šteje, kot da bi bili prispevki nakazani vsi skupaj ob vložitvi prošnje za odkup; se pravi, da zadoščate tudi pogoj vsaj enega leta prispevkov v zadnjem petletju; kar se pa tiče izida zdravniškega pregleda, glede na vašo starost bi ne smelo biti problema.

Ce torej takoj plačate določeni znesek za odkup delovne dobe in vložite se v tem mesecu prošnjo za delavsko invalidsko pokojnino, vam bo INPS (v primeru odobritve invalidske pokojnine) od marca letošnjega dalje nakazoval invalidsko delavsko pokojnino, ki znaša 48.550 lir mesečno, medtem ko vam bodo preklicali trgovsko starostno pokojnino, ki znaša 39.300 lir mesečno. Se pravi, da boste vsak mesec prejeli 9.250 lir več, kot znaša sedanja trgovska pokojnina. Sicer se boste s tem višjim pokojninskim zneskom koristili le za štiri mesece (skupno torej 37.000 lir), ker bo s 1. julijem 1975 stopilo v veljavo zakonsko določilo o poenotenju zneska vseh minimalnih pokojnin na 48.550 lir. Za odkup delovne dobe morate plačati približno 12.000 lir, se pravi, da si s takojšnjim postopkom, ki vam ga svetujem, lahko zagotovite skupni dohodek 25.000 lir. Poleg tega pa boste uživala boljšo blaginjo INAM, ki je neprimerno boljša, saj vam zagotavlja neposredno zdravniško oskrbo.

Kmečka družinska pokojnina
Vpr.: «Leta 1968 sem ostala vdova po možu, ki je prejemal kmečko pokojnino. Prošnjo za družinsko pokojnino so mi takrat odbili in so

mu 612 KZ), kar bi privedlo do skromne denarne kazni, če bi žalitev veljala katerikoli drugi osebi, ki ne bi bila javni funkcionar.

Javni funkcionar (pubblico ufficiale) je nekoliko težko razumljiv pojem za neitalijana. Člen 357 KZ pravi, da je javni funkcionar, kdor na podlagi obstoječih zakonov ali dejansko opravlja kako javno službo upravnega, sodnega ali zakonodajnega značaja ter na ta način predstavlja državne ali druge javne oblasti.

Taka splošna definicija obsega najrazličnejše slučaje in primere. Med javne funkcionarje spadajo, da navedem le nekaj primerov: vsi orožniki, policijski in finančni oboroženi organi, sodniki, poslanci; in izvrševanju svojih dolžnosti: razni čuvaji (poljski, lovski itd.) mestni stražniki, vojaki, davčni izterjalci, priče na procesih, poštni raznašalci, določeni bančni uslužbeni itd. Številčno pa je morda še največ javnih funkcionarjev med državnimi uslužbeni, kadar jim je dana odgovornost in naloga da «dovoljujejo, preprečujejo ali ukazujejo v posameznih slučajih» (na poštni, železnični, državnih uradih, pošti itd.).

Žalitive an grožnje proti ljudem, ki izvršujejo oziroma ko opravljajo gornje omenjene funkcije, so torej strogo kaznovane.

Vse to seveda ne pomeni, da ni dovoljena nikakr kritična pripomba ali oporekanje javnemu funkcionarju, paziti je treba le, da se v morebitni diskusiji ne preide na žaljive izraze; sicer pa je vse skupaj tudi stvar okoliščin in človeškega dostojanstva.

Bosonogi vratar me je vodil v prvo nadstropje k direktorju Dransedu Wadiju, ki je lastnik in hkrati proizvajalec, scenarist in glavni režiser, kot je naveda pri privatnih indijskih proizvodnjah. V direktorjevo sobo sem stopil prav takrat, ko so sredi sobe sedeli na tleh goščenki iz direktorjevega čelu v značilni vzhodni državi držali v vadih ob spremljavi indijskih instrumentov napeve za barvni film «Hatim Tey». Skromna soba s staromodnim pohištvo me ni bila niti najmanj podobna pisarni filmskega vodstva, če je ne bi krasile fotografije raznih domačin in tujih filmskih igralcev in igralk in pa k steni priložena velika knjižna omara, prepolna bogatih - povečini ameriških in angleških - strokovnih knjig o filmu in o umetnosti sploh.

Spoznal sem, da je direktor Wadia zelo razgledan filmski delavec. Prvotno je bil profesor in advokat. Veliko je potoval po svetu in se mudil dalj časa tudi v Sovjetski zvezi. Leta 1931 je opustil svoj poklic in se pričel ukvarjati s filmom. Z bratom je ustanovil filmsko podjetje Wadia Brothers Production, leta 1933 pa je s svojo ženo ustanovil podjetje Wadia Mowietone. Tudi njegov brat se je bil osamosvojil in zdaj vodi lastno filmsko podjetje Homi Wadia.

Podjetje Wadia Films je doslej posnelo nad dvesto dolgometrskih igranih filmov. Leta 1941 je posnel prvi indijski film «Rajantaki» (Zboristka) v angleškem jeziku. Zasluge producenta Wadia za dvig indijske filmske industrije so izredno velike. Dalj časa je bil predsednik združenja filmskih podjetij in generalni sekretar indijskega komiteja za svobodo kulture.

Po razgovoru o delu in problemih, ki tarejo indijski film, sem si v družbi direktorja in njegovih dveh sodelavcev ogledal filmske objekte na prostem. V zimskem času, ko ni

Kot je iz teh besed razvidno, vam na žalost v nobenem primeru ne priteče posredna družinska pokojnina po vašem pokojnem možu, ker uživate invalidsko pokojnino in kljub dopolnjenemu 60. letu starosti se vaš položaj ne spremeni.

Vendar pri tem ne moremo mimo žalostne ugotovitve, da se na račun kmečkih vdov izjava prava diskriminacija, saj ni pomiljivo, da družinska pokojnina dozorji z ozirom na kolektorsko ugotovitve upokojencev smrti, ne glede na pokojninsko dobo. Če imajo pravico do družinske pokojnine vse vdove upokojencev pri bo s 1. julijem 1975 stopilo v veljavo zakonsko določilo o poenotenju zneska vseh minimalnih pokojnin na 48.550 lir. Za odkup delovne dobe morate plačati približno 12.000 lir, se pravi, da si s takojšnjim postopkom, ki vam ga svetujem, lahko zagotovite skupni dohodek 25.000 lir. Poleg tega pa boste uživala boljšo blaginjo INAM, ki je neprimerno boljša, saj vam zagotavlja neposredno zdravniško oskrbo.

Kmečka družinska pokojnina
Vpr.: «Leta 1968 sem ostala vdova po možu, ki je prejemal kmečko pokojnino. Prošnjo za družinsko pokojnino so mi takrat odbili in so

organizacijo dajala posojila. Danes bomo nadaljevali z naštevanjem še drugih odbitih postavk. Med temi so najpomembnejše naslednje:

Prispevki za pokojninsko in bolezensko zavarovanje, kolikor jih želi odbiti delodajalec. Opozorjamo v tem oziru zlasti avtonomne delavce (kmetice, trgovce, obrtnike), kakor tudi profesionalne in umetnike, ki plačujejo obvezne ali prostovoljne prispevke v razne sklade, blaginje itd.

Stroški za zdravljenje. Gre za stroške, ki jih je morebiti imel prijavitelac ali ružinski člani izven brezplačnega bolniškega zavarovanja. Davkar pa omejuje odbitost le na del stroškov, ki presega 5 ost. prijavljenega kosmatnega dohodka (od katerega lahko odbijemo le prispevke socialnega zavarovanja) in sicer do letnega dohodka 15 milijonov lir. V primeru, da je dohodek višji od navedenega, se odstotek zviša na 10. Kdor je n.p.r. prijavil 3 milijone lir dohodka in lahko dokaže, da je vložil za zdravljenje 300.000 lir, ima pravico, da v pogledu obdavčitve zmanjša prijavljeni dohodek za 150.000 lir (t.j. za znesek, ki presega 5 ost. njegovega triletnega obdavčljivega dohodka). Med zdravstvene stroške uvršča zakon tudi zdravila, ki jih je bolnik uporabljal v domači zdravilnici ali v zdravilnici, ki jo je imel v lasti ali v lasti svojih sorodnikov.

Obresti so razbremenilna prečka pod pogojem, da prijavitelci navedejo bivališče in rezidenco ali stalno

2. FILMSKI SVET JUŽNE AZIJE (PIŠE EMIL FRELIH)

V BOMBAYSKEM FILMSKEM ATELJEJU

Filmsko mesto Bombay v predmestju Cenburi, kjer se že razširja slikovita indijska pokrajina z nestrmi visokimi kokosovimi palmami, je eden izmed mnogih bombayskih filmskih ateljev, «Wadia Films» imenovan. V neposredni bližini ateljeja so stisnjene v senco palm skromne slamnate kolibe, do katerih se kdaj pa kdaj prikrade blišč filmskega sveta. V okraju temnih kolib se v zgraženem prostoru izza zelenja dviga nekaj stavb, med katerimi sta najbolj opazni po velikosti in zunanosti zgradbi filmskih ateljev, manjših pritrilnih zgradb za tehnično obdelavo filmov in nekaj lepih stanovanjskih vil obdanih s skrbno negovano angleško travo in z urejenimi cvetličnimi nasadi izredno bujnega, živo barvnega eksotičnega cvetja.

Neurejene, na stene ateljev priložene kulisne, in na kup nametani rekviziti orog ateljev, so vidna znamenja, da sem v eni izmed številnih tovarn sanj bombayskega filmskega mesta. Pred velikim ateljem leži v travi dva velika prebrižna, na laboda nadnaravnih velikosti in mavca brez glav, po vsej verjetnosti spomin na snemanje kakega fantastičnega filma. Na klopi, pred vrati v odprt atelje, sede igralci v pisanih kostumih, podobni tistim iz pravljice tisoč in ene noči. Med seboj živahno razpravljajo in gestikulirajo verjetno med čakanjem na snemanje ponavljajo dialoge svojih vlog.

Anvar Husein, postaven glavni junak filma «Gospodar meča», se je učil igralskih veščin v Alahabadu in je nastopil že v trinširidesetih filmih, v katerih je odigral štirinajst glavnih vlog. Najrajši igra tragične vloge in kot svojo najboljšo vlogo, ki jo je bil do takrat odigral, je navedel vlogo Merkutija v «Romeu in Juliji» na gledališkem odru. Naslednji igralec z umetno nagačenim trebulom, ki mi je bil vstopu v filmsko mesto zbudil pozornost, je rutiniran igralec komičnih vlog. Popularnost pri gledalcih je pridobil zlasti v filmu «Ali Babas». Njegove poteze debelšnega obraza in dobrodušnih iskrenih se oči so razodevale simpatično pojavo komika. Ljubimko vlogo v tem filmu je igral lepi in sloki Manhar Dessi, ki je študiral umetnost na filozofski fakulteti. Igral je šele devet let in nastopil kot glavni ljubimec že v petindesetih filmih.

Priprizoriče za nadaljnje snemanje so bili medtem že pripravili in režiser Kozla je bil že malce nestrepen. Igralci so se poslovlili in odšli z režiserjem h kameri na priprizoriče. Po krajšem pomenku režiserja s snemalcem so pristopili h kratki preizkušnji in posneli nov kader. Po končanem snemanju prizora sem z direktorjem odšel v drugi atelje, kjer so se pripravljali na snemanje filma «Hatim Tey», za katerega so ob mojem prihodu v direktorjevo pisarno valili napeve.

Filmska zgodba «Hatim Tey» z igralcem Jairaem v glavni vlogi, ki je zaradi svoje lepote in izvrstno odigranih vlog glavnih junakov, ljubljene indijske publike, je prav tako pravilica iz tisoč in ene noči. V vrstni filmi s fantastično orientalsko vsebino so poleg religioznih in zgodovinskih filmov najbolj priljubljeni pri

30-letnice osvoboditve so povabili vse temeljne in druge organizacije združenega dela, krajevne skupnosti, družbeno - politične organizacije, samoupravne interesne skupnosti, obščne skupščine, ustanove javnega obveščanja in vse občane, naj se kar najštevilneje vključijo v proslavljanje te pomembne zgodovinske obletnice. Poudarek bo na uresničevanju ustavnih določil na vseh ravneh ter na reševanju bistvenih vprašanj nadaljnjega družbeno - gospodarskega razvoja. Hkrati naj bi v jubilejnem letu kar najučinkoviteje rešili še nerešena socialna in druga vprašanja bivših borec.

Na Primorskem bo glavna manifestacija petega maja v Ajdovščini ob 30-letnici ustanovitve prve slovenske vlade. Nadalje bodo večje slovesnosti v maju ob 30-letnici zaključnih bojev za osvoboditev Slovenske primorja in Trsta, medtem ko bo obala imela osrednjo proslavo 1. maja na Sočurbi, kjer bodo počastili delavski praznik in tridesetletnico osvoboditve obalnih mest.

Od večjih prireditelj naj omenimo še proslavo obletnice pomembnih zmag Devetega korpusa. Ta prireditve bo v juliju v Cepovaru.

Primorska se bo seveda udeležila tudi raznih osrednjih republiknih proslav 9. in 10. maja v Ljubljani in 15. maja v Poljanah.

V počastitev tridesetletnice bodo izdali tudi nekaj knjig in publikacij. Med njimi naj omenimo knjigo Maksa Zadnika o borbeni poti Istrskega odreda ter Krokno Vida Vremla, ki opisuje boj istrskih Slovencev za svobodo.

ZDRAVSTVENA SKUPNOST JUŽNOPRIMORSKIH OBČIN
Predstavniki šestih južnoprimerjskih občin so na sestanku v Kopru ustanovili regionalno zdravstveno skupnost za to področje. Za predsednika skupščine so izvolili Viktorja Žiberno iz Sežane, za predsednika izvršnega odbora pa dr. Vido Vidnal iz Kopr. Program skupnosti predvideva izgradnjo obalne bolnišnice, izgradnjo zdravstvenega doma in Postojni ter izboljšanje zdravstvenih služb v Brkinih. V ta namen bodo imeli na razpolago okrog 30 odst. več sredstev kot lani. Seveda pa bo sredstev še zmeraj premalo, saj je na področju regije še vrsta drugih nerešenih vprašanj, kar zahteva vzdrževanje in modernizacijo zdravstvenih objektov ter posodobitve zdravstvenih služb.

V pričakovanju obraza 740
Kljub obljubam niso še (vsaj do večera) prispeli v Trst in v Gorico novi obrazi, ki so znani kot obrazi 740 in ki bodo služili za prijavo dohodkov med letom 1974. Tiskovni bodo razdeljevali brezplačno na davčnih uradih in prodajali v trafikah. Vsak prijavitelc bo prejel tri enake primerke, ki se bodo razlikovali le po rumenih, zelenih in

monsumov in je nekaj mesecev stalno suho obdobje, snemajo večinoma na prostem, kar jim film precej poceni. Celotne objekte za interiere, če je le mogoče, postavijo na prostem in snemajo scene v sobanah ob sončni svetlobi. V poskusni predvalnici, kjer so mi pred odhodom zavrteli nekaj odlomkov iz več filmov njihove proizvodnje, sem videl barvni film, katerega prizori v dvoranah so bili odlično posneti na soncu. Enega podobnih notranjih objektov v naravi sem videl na dvorišču tudi za nov film, ki so ga snemali tisti dan.

Zaustavili smo se pri ekipi, ki je snemala spektakel «Gospodar meča», s fantastično vsebino seveda, kot pove že sam naslov. Režiser Dvarka Kozla, s katerim so me v odmoru seznanili, se je ves oznojen v hindu jeziku jezil nad delavci, ki so želi visoko nad nazobčani kulisami, ker ga niso ubogali ali pa ne prav razumeli. Tehnične priprave so tekle naprej, ko je pristopil rjavopolti režiser Kozla in pojasnjeval direktorju Wadiju svoje težave. Rade volje mi je nato povedal nekaj o sebi in o svojem dosedanjem delu. Režijo se je učil in pričel režirati v Benaresu in je imel za seboj že petindvajset filmov. Dejal mi je, da najrajši režira filmske pripovedke in fantastične bajke, ker mu omogočajo največjo fantazijsko sprostitev. Pristopil so še igralci, ki sem jih bil pri vstopu videl pred studiom. Režiser Kozla in direktor Wadia ta mi jih predstavila.

Oba ateljeja, ki sta enako velika, sta opremljena precej pomanjkljivo. Videz izdaja, da ju že več let niso dopolnjevali z novimi tehničnimi pripomočki. Visoki odri za osvetljevanje niso visoki iznad stropa, ampak sproti zbiti s tramovi in z deskami. Tudi svetlobni park je skromen in zastarel, očito zato, ker večinoma snemajo na prostem. V prvem ateljeju je bila postavljena dvorana, v drugem pa predvečerje palače z bazenom. Kulise, čeprav na videz zelo poslikane in plastično izdelane, kažejo na površnost in primitivizem. Scenarija je bila odrska, torej bolj gledališko provizorična kot filmsko trdna. Temu primeren je tudi postopek snemanja. Događanje na priprizoriču je teatralno in bil sem pod vtisom, kot bi snemali gledališko predstavo.

Tudi letos, po uspehu prejšnjih sezon, La Capella Underground (Ul. Franca 17) v sodelovanju s Centrom gojiteljev «science-fiction» prikazuje serijo redkih in vsekar

Ob tem pa bo potrebno še posebej proučiti nezavirljiv položaj sezanske bolnišnice.

INFORMATIVNI CENTER ZA SAMOUPRAVLJANJE
Predsednik skupščine obalne skupnosti dr. Branko Furlan je na posvetovanju predstavnikov samoupravnih interesnih skupnosti predlagal, naj bi kar najhitreje ustanovijo informativni center, ki bi deloval za vse samoupravne interesne skupnosti na obali in usklajeval njihovo delo. Na posvetovanju so razpravljali o raznih problemih pri uresničevanju delegatskega sistema, med drugim tudi o izdelavi statuta samoupravnih interesnih skupnosti.

V KOPRU PRVA TEHNIČNA BAZA ZA PREGLED VOZIL
Pri bencinski črpalki Istra Benz na Istrski cesti so odprli prvo tehnično bazo na obali za pregled vozil. Gre

Ob tem pa bo potrebno še posebej proučiti nezavirljiv položaj sezanske bolnišnice.

NOVA PIVNICA V PIRANU
V piranskem pristanišču so odprli novo pivnico in jo poimenovali po luhu na ribniških ladjah «Batanca». Potrebno po takem ikalu so že dalj časa čutili tako domačini kot domači in tuji turisti. V njem bo poskrbljeno za hitro okrepilo z jedili in pijačami, hkrati pa bodo na razpolago tudi prilagodni spomniki.

NOVE KNJIGE
Moj vrt moje veselje

V zadnjem desetletju je izšlo v slovenskem jeziku več domačih ali pa iz tujih jezikov prevedenih publikacij iz vrtnarstva, urejanja vrtov in krajine. Med temi je CZP KMEČKI GLAS izdalo vrsto opremljenih knjižico MOJ VRT MOJE VESELJE (1974, 204 strani), ki sta jo napisala priznana strokovnjaka in praktika prof. France Vardjan in Marko Jelencar.

Strokovna literatura s področja vrtnarstva spada med najbolj popularne izdaje, saj ni nobena knjiga narska knjiga obelježna na knjižarniških policah. Razen pridelovalcev in strokovnjakov segajo po strokovnih priročnikih predvsem delavci v primestnih naseljih, kjer si urejajo vrtove in zelenice, zanimanje za to dejavnost in obliko razvedrila pa stalno narašča. Vrt je obenem bivalni prostor, ki ne nasluta nekdaj, ampak je plod dolgoletnega dela in snovanja. Zato je narčarovanje vrta pomembna naloga, saj moramo pri tem uskladiti na ravne vrline s tehnološkimi, estetsko terminologijo.

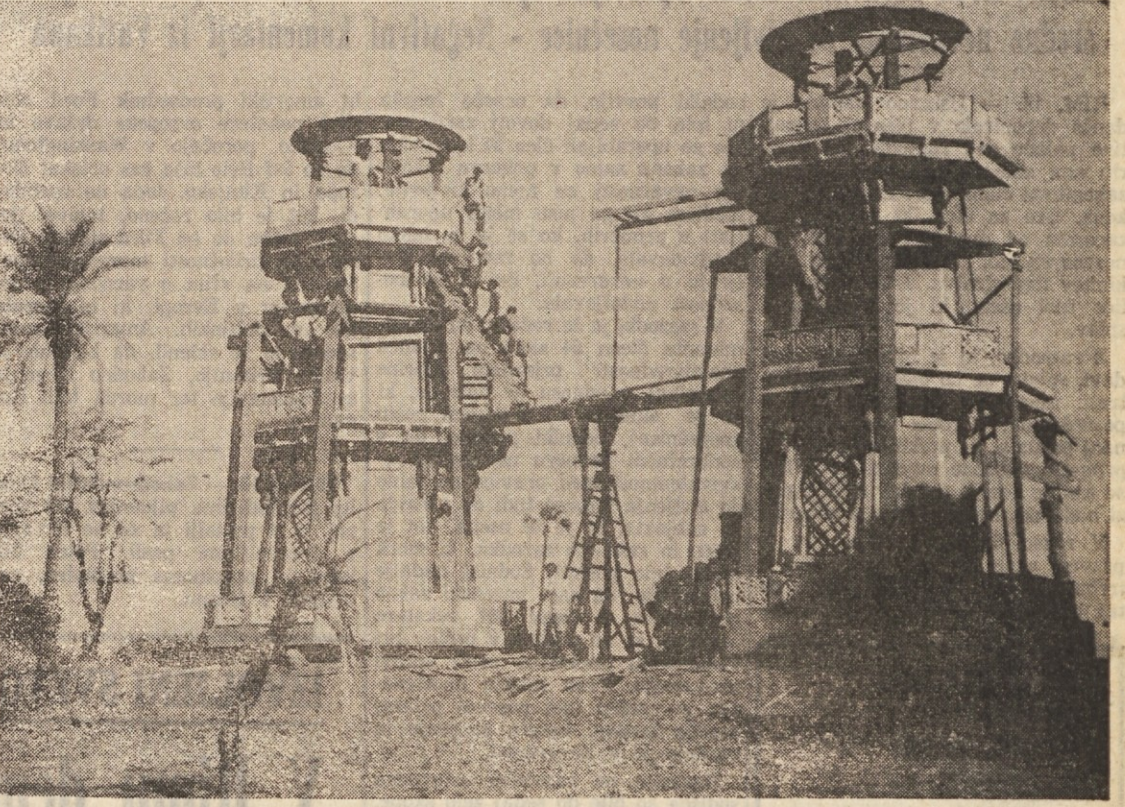
NOVE KNJIGE
Moj vrt moje veselje

V zadnjem desetletju je izšlo v slovenskem jeziku več domačih ali pa iz tujih jezikov prevedenih publikacij iz vrtnarstva, urejanja vrtov in krajine. Med temi je CZP KMEČKI GLAS izdal vrsto opremljenih knjižico MOJ VRT MOJE VESELJE (1974, 204 strani), ki sta jo napisala priznana strokovnjaka in praktika prof. France Vardjan in Marko Jelencar.

Strokovna literatura s področja vrtnarstva spada med najbolj popularne izdaje, saj ni nobena knjiga narska knjiga obelježna na knjižarniških policah. Razen pridelovalcev in strokovnjakov segajo po strokovnih priročnikih predvsem delavci v primestnih naseljih, kjer si urejajo vrtove in zelenice, zanimanje za to dejavnost in obliko razvedrila pa stalno narašča. Vrt je obenem bivalni prostor, ki ne nasluta nekdaj, ampak je plod dolgoletnega dela in snovanja. Zato je narčarovanje vrta pomembna naloga, saj moramo pri tem uskladiti na ravne vrline s tehnološkimi, estetsko terminologijo.

NOVE KNJIGE
Moj vrt moje veselje

V zadnjem desetletju je izšlo v slovenskem jeziku več domačih ali pa iz tujih jezikov prevedenih publikacij iz vrtnarstva, urejanja vrtov in krajine. Med temi je CZP KMEČKI GLAS izdal vrsto opremljenih knjižico MOJ VRT MOJE VESELJE (1974, 204 strani), ki sta jo napisala priznana strokovnjaka in praktika prof. France Vardjan in Marko Jelencar.

Filmska gradnja prizorišča na prostoru podjetja «Wadia Films» v okolici Bombaya

indijskem občinstvu in na Daljnem vzhodu sploh.

Oba ateljeja, ki sta enako velika, sta opremljena precej pomanjkljivo. Videz izdaja, da ju že več let niso dopolnjevali z novimi tehničnimi pripomočki. Visoki odri za osvetljevanje niso visoki iznad stropa, ampak sproti zbiti s tramovi in z deskami. Tudi svetlobni park je skromen in zastarel, očito zato, ker večinoma snemajo na prostem. V prvem ateljeju je bila postavljena dvorana, v drugem pa predvečerje palače z bazenom. Kulise, čeprav na videz zelo poslikane in plastično izdelane, kažejo na površnost in primitivizem. Scenarija je bila odrska, torej bolj gledališko provizorična kot filmsko trdna. Temu primeren je tudi postopek snemanja. Događanje na priprizoriču je teatralno in bil sem pod vtisom, kot bi snemali gledališko predstavo.

V «LA CAPPELLA»
Nov ciklus filmske fantastike

Tudi letos, po uspehu prejšnjih sezon, La Capella Underground (Ul. Franca 17) v sodelovanju s Centrom gojiteljev «science-fiction» prikazuje serijo redkih in vsekar

S. G.

VESTI Z ONSTRAN MEJE

Vsa Primorska se pripravlja na tridesetletnico osvoboditve

Poudarek bo na uresničevanju ustavnih določil ter na reševanju bistvenih vprašanj družbeno-gospodarskega razvoja

Pripravljalni odbori za proslavo 30-letnice osvoboditve so povabili vse temeljne in druge organizacije združenega dela, krajevne skupnosti, družbeno - politične organizacije, samoupravne interesne skupnosti, obščne skupščine, ustanove javnega obveščanja in vse občane, naj se kar najštevilneje vključijo v proslavljanje te pomembne zgodovinske obletnice. Poudarek bo na uresničevanju ustavnih določil na vseh ravneh ter na reševanju bistvenih vprašanj nadaljnjega družbeno - gospodarskega razvoja. Hkrati naj bi v jubilejnem letu kar najučinkoviteje rešili še nerešena socialna in druga vprašanja bivših borec.

Na Primorskem bo glavna manifestacija petega maja v Ajdovščini ob 30-letnici ustanovitve prve slovenske vlade. Nadalje bodo večje slovesnosti v maju ob 30-letnici zaključnih bojev za osvoboditev Slovenske primorja in Trsta, medtem ko bo obala imela osrednjo proslavo 1. maja na Sočurbi, kjer bodo počastili delavski praznik in tridesetletnico osvoboditve obalnih mest.

Od večjih prireditelj naj omenimo še proslavo obletnice pomembnih zmag Devetega korpusa. Ta prireditve bo v juliju v Cepovaru.

Primorska se bo seveda udeležila tudi raznih osrednjih republiknih proslav 9. in 10. maja v Ljubljani in 15. maja v Poljanah.

V počastitev tridesetletnice bodo izdali tudi nekaj knjig in publikacij. Med njimi naj omenimo knjigo Maksa Zadnika o borbeni poti Istrskega odreda ter Krokno Vida Vremla, ki opisuje boj istrskih Slovencev za svobodo.

ZDRAVSTVENA SKUPNOST JUŽNOPRIMORSKIH OBČIN
Predstavniki šestih južnoprimerjskih občin so na sestanku v Kopru ustanovili regionalno zdravstveno skupnost za to področje. Za predsednika skupščine so izvolili Viktorja Žiberno iz Sežane, za predsednika izvršnega odbora pa dr. Vido Vidnal iz Kopr. Program skupnosti predvideva izgradnjo obalne bolnišnice, izgradnjo zdravstvenega doma in Postojni ter izboljšanje zdravstvenih služb v Brkinih. V ta namen bodo imeli na razpolago okrog 30 odst. več sredstev kot lani. Seveda pa bo sredstev še zmeraj premalo, saj je na področju regije še vrsta drugih nerešenih vprašanj, kar zahteva vzdrževanje in modernizacijo zdravstvenih objektov ter posodobitve zdravstvenih služb.

V KOPRU PRVA TEHNIČNA BAZA ZA PREGLED VOZIL
Pri bencinski črpalki Istra Benz na Istrski cesti so odprli prvo tehnično bazo na obali za pregled vozil. Gre

Ob tem pa bo potrebno še posebej proučiti nezavirljiv položaj sezanske bolnišnice.

INFORMATIVNI CENTER ZA SAMOUPRAVLJANJE
Predsednik skupščine obalne skupnosti dr. Branko Furlan je na posvetovanju predstavnikov samoupravnih interesnih skupnosti predlagal, naj bi kar najhitreje ustanovijo informativni center, ki bi deloval za vse samoupravne interesne skupnosti na obali in usklajeval njihovo delo. Na posvetovanju so razpravljali o raznih problemih pri uresničevanju delegatskega sistema, med drugim tudi o izdelavi statuta samoupravnih interesnih skupnosti.

V KOPRU PRVA TEHNIČNA BAZA ZA PREGLED VOZIL
Pri bencinski črpalki Istra Benz na Istrski cesti so odprli prvo tehnično bazo na obali za pregled vozil. Gre

Ob tem pa bo potrebno še posebej proučiti nezavirljiv položaj sezanske bolnišnice.

NOVA PIVNICA V PIRANU
V piranskem pristanišču so odprli novo pivnico in jo poimenovali po luhu na ribniških ladjah «Batanca». Potrebno po takem ikalu so že dalj časa čutili tako domačini kot domači in tuji turisti. V njem bo poskrbljeno za hitro okrepilo z jedili in pijačami, hkrati pa bodo na razpolago tudi prilagodni spomniki.

NOVE KNJIGE
Moj vrt moje veselje

V zadnjem desetletju je izšlo v slovenskem jeziku več domačih ali pa iz tujih jezikov prevedenih publikacij iz vrtnarstva, urejanja vrtov in krajine. Med temi je CZP

ČLEN 546 KAZenskega ZAKONIKA PRED USTAVNIM SODIŠČEM

Delno razveljavljena določba fašističnega zakona o splavu

Odslej bodo zdravniki lahko opravljali splav tudi v dokazanih primerih posredne nevarnosti za življenje nosečnice - Negativni komentarji iz Vatikana

RIM, 18. — Ustavno sodišče je danes deponiralo v pisarni konzulne palače dve razsodbi, od katerih ena zadeva vprašanje ustavnosti člena 546 kazenskega zakona. Gre za člen, ki kaznuje z zapornim od dveh let do petih let nosečo žensko, ki je pristala na prekinitvi materinstva. Ista kazen priteče tudi osebi, ki je posredovala splav.

V razsodbi, ki je bila deponirana davi, splava ne bo mogoče več smatrati, tako glede osebe, ki ga je posredovala, oziroma ženske, ki je nanj pristala, za prekršek, toda le v primerih posebne nujnosti, v kateri se znajde noseča ženska in ki ji grozi huda nevarnost za njeno zdravje.

V razsodbi je še rečeno, da je pravna veda že utemeljila, da je treba opraviti zdravniške posege na tak način, da se reši, če je le mo-

sodniki pravijo, da noseča ženska ni bila do sedaj dovolj zaščiten, ker so uporabljali člen 54 kazenskega zakona samo v primeru takojšnje nevarnosti za njeno življenje, medtem ko ga niso mogli uporabljati v primerih, ko se je ženska lahko predvidevalo, da bo žensko življenje v nevarnosti, če se bo nosečnost nadaljevala.

V razsodbi je še rečeno, da diskriminanta člena 54 sloni na premisi enakovrednosti prizadete dobrine (zarodka) v odnosu do dobrine, ki se je skušala z dejanjem rešiti (nosečnice). Sodniki pravijo, da v konkretnem primeru ne obstaja ekvivalenčnost med pravico ne samo do življenja temveč tudi do zdravja za subjekta, ki je ženska, kot je mati, in rešitvijo zarodka, ki mora oseba šele postati. Sodniki nadalje poudarjajo, da sam kazenski zakon predvideva v členu 384 nekatere primere, ki ne pridejo v poštev pri kaznovanju prekrškov proti upravi pravosodja. Prav takega upoštevanja je vreden tudi poseben položaj noseče ženske, katere življenje in zdravje je v nevarnosti.

Reakcije na razsodbo ustavnega sodišča so bile do sedaj zelo skope. Pričakuje pa se, da se bodo v prihodnjih dneh zelo pomnožile. Vatikanski radio je le bežno omenil razsodbo, domnevajo pa, da bo »Observer« romanu objavil jutri vest s komentarjem. Iz Washingtona je vatikanski list danes objavil le članek, kjer piše nastopa proti širjenju pojmov splava v ZDA. Vatikanski radijsko glasilo pa je vseeno nekoliko nakazalo, kakšna bo nadaljnja politična smernica vatikanskih reakcij. Med drugim pravi, da je sklep ustavnega sodišča izredno hud, posebno v tistih odstavkih, kjer postavlja bistveno razliko med življenjem matere in zarodka.

V zvezi s sklepom ustavnega sodišča sta podala listu Unità svoji izjavi komunističnega poslanca Seroni in Malagugini. Oba pravita, da je sklep ustavnega sodišča zelo pomemben, posebno v zvezi s sedanjo polemiko, potrebno pa je, da parlament v najkrajšem času uzakoni vso to problematiko.

O Fordovem potovanju v Evropo

WASHINGTON, 18. — V zvezi z večerajšnjimi glasovi, po katerih naj

POD VODSTVOM PREDSEDNIKA SKUPŠČINE GLIGOROVA

Parlamentarna delegacija SFRJ na obisku v Bejrutu

Neuvrščeno v ospredju pogovorov - Zaskrbljenost ob krizi na Cipru

BEJRUT, 18. — Jugoslovanska parlamentarna delegacija pod vodstvom predsednika skupščine SFRJ Kira Gligorova se je danes pogovarjala z zastopniki libanonskega parlamenta. Razgovori so pokazali, da sta dve neuvrščeni državi pogosto na istih pozicijah oziroma, ki je dejal Gligorov, »da nas malo ločuje, mnogo pa združuje«. Od tujstva iz Bejruta je bil tesnejšem parlamentarnem sodelovanju, tako da so zastopniki jugoslovanske skupščine povabili delegacijo libanonskega parlamenta, naj obišče Jugoslavijo. Predsednika skupščine SFRJ Gligorova je danes v Bejrutu sprejel tudi libanonski predsednik Sulejman Frangie. Gligorov mu je posredoval osebne pozdrave jugoslovanskega predsednika Tita. Frangie se je zahvalil za pozdrave in dal priznanje Titu za podporo Libanonu in drugim arabskim državam. Naglasil je libanonsko privrženost politiki neuvrščeno. V razgovoru sta Frangie in Gligorov izmenjala mnenja o položaju na Bliskovih vzhodu in na Cipru ter o dvostranskih odnosih. Kar zadeva najnovejši dogodek na Cipru, sta sogovornika dala vso podporo neodvisnemu, suverenu in celovitemu Cipru. Pozitivno je bilo ocenjeno tudi dosedanje prizadevanje za krepitve libanonsko-palestinskega sodelovanja ob odpravljanju težav, ki ga zavirajo. Z obeh strani je bilo tudi izraženo zadovoljstvo nad dosedanjim razvojem jugoslovansko-libanonskih odnosov in želja, da se sodelovanje še razširi. Libanonski predsednik Frangie je Gligorova in člane jugoslovanske delegacije zadržal na kosilu.

Delegacija jugoslovanske skupščine bo jutri odpotovala iz Bejruta v Kairo, na enodnevni obisk k egiptovskemu parlamentu.

Dodatna preiskava o pokolu v Kmečki banki

Stefano Serpieri aretiran v Rimu

RIM, 18. — Na ukaz milanskega preiskovalnega sodnika D'Ambrosia so rimski karabinjerji aretirali Stefano Serpieri, zaupnika obveščevalne službe SID, ki se je po nalogu svojih predstojnikov vtihtal pri arnabistični krožki »22. marec«. Serpieri je po mnenju milanskega sodnika avtor poročila, ki ga je obveščevalna služba dobila 17. decembra 1969 in v katerem sta fašista Mario Merlino in Stefano Delle Chiaie

bi ameriški predsednik Ford obiskal nekatere evropske države in Kitajsko, poročajo v Washingtonu, da bo šef Bele hiše res obiskal Evropo in Kitajsko, toda ne spomniti, kot je bilo rečeno, temveč je sen. kaže, da bo Ford obiskal Evropo ob priložnosti morebitne konference na vrhu o varnosti in sodelovanju v Evropi, ki bi morala biti v Helsinkih. Ameriški predsednik je že sklenil, da bo obiskal Veliko Britanijo, Zahodno Nemčijo in Jugoslavijo ter morda tudi Romunijo.

BONN, 18. — Zahodnonemški kancler Schmidt ima pljučnico. Od večeraj je v postelji in se ne ukvarja z državnimi posli. Potek bolezni je popolnoma normalen, za-trjujejo v Bonnu.

IZVOLJENI SVETOVALCI ZAHTEVALI AVTONOMIJO DEŽEL, POKRAJIN IN OBČIN

V Rimu demonstracija predstavnikov krajevnih uprav

Demonstranti zahtevali tudi izvajanje ustave proti fašističnemu prevratništvu

RIM, 18. — Na tisoče deželnih, pokrajinskih in občinskih svetovalcev se je danes udeležilo velike demonstracije v Rimu v znamenju boja »za izvajanje ustave proti fašističnim mrežam, za napredek države«. Demonstracijo je priredila Zveza krajevnih uprav. Demonstranti so se zbrali na Trgu Republike in se nato v sprepu došli na Trgu XII. apostolov, kjer je bilo zborovanje.

Milanski župan Aniasi je odprl zborovanje in poudaril, da je treba sprejeti politične, gospodarske in denarne ukrepe ne samo za omilitve kreditne politike, ampak predvsem za povečanje sredstev namenjenih krajevnim upravam. Milanski župan je opozoril vlado, da brez takojšnjih nujnih ukrepov v korist deželnih, pokrajinskih in občinskih uprav, krajevne ustanove ne bodo v stanju nuditi prebivalstvu niti osnovnih storitev.

Za enotno sindikalno federacijo je govoril sindikalist Rufino, ki je dejal, da je treba storiti vse, da se spremeni odnos države ob-

lasti do krajevnih uprav in da se odpravi osredotočenje političnih pobud, ki omalovažujejo izvoljene uprave.

Daljši govor je imel tudi župan iz Bologne Zangheri, ki je prav tako obsodil vladno centralistično politiko in zahteval nujne reforme. V tej zvezi je omenil nedavni pri-zer v Benetkah in ga označil za zelo resnega, za nasilno vmešavanje osrednjih vodstev političnih sil v krajevne dogovore med demokratičnimi krajevnimi silami, da se reši mesto, ki propada zaradi dose-dane zgrešene politike. Župan iz Bologne je naglasil, da je kriza krajevnih uprav tembolj resna, ker se je pojavila prav v času, ko je v teku važen poskus deželne upravljanja, hkrati pa je zajela državo huda gospodarska in socialna kriza.

Demonstranti so sestavili resolucijo, v kateri predstavniki krajevnih uprav opozarjajo na resno finančno krizo deželnih in krajevnih uprav, na hude posledice krize na celotni državni ravni, na potrebo po večji avtonomiji, da bodo krajevne uprave začele urediti gospodarsko in socialno politiko, ter na potrebo po bolj pravični razdelitvi denarja med državo in deželni ter krajevnimi upravami.

Tatvina v galeriji moderne umetnosti v Milanu

Čuvaji izklopili elektronski alarmni sistem

MILAN, 18. — Elektronska alarmna naprava v galeriji moderne umetnosti v Milanu je delovala brezhibno: v noči med nedeljo in ponedeljkom zvonec ni zabnel, ker so čuvaji izklopili alarmni sistem. To je presenetljiva ugotovitev, do katere so prišli preiskovalci. Zvedelo se je, da so čuvaji izklopili alarmni sistem, ker se je dvakrat sprožil iz prazno. Gre namreč za izredno občutljivo elektronsko napravo, ki za-brni tudi ob močnejšem sunku vetra.

Kljub temu pa je še nepojasnjeno vprašanje, kako so tatovi prišli v vilo. Preiskovalci menijo, da jim je kdo pomagal, ki je dobro poznal navade čuvajev. Sprito tega so odredili hišno preiskavo na domu vseh čuvajev, vendar brez uspeha. Kaže tudi, da so odkrili povezavo med tatvino v Urbino in tatinskim izpadom v Milanu. Danes je prisel v glavno mesto Lombardije urbinski državni pravdnik Pedrocchi, ki se je sestal z milanskim kolegom De Li-guorijem. Kaže, da urbinski preiskovalci pripisujejo srečanju izreden po-men.

Konferenca o zaposlitvi v gospodarski skupnosti

BRUSELJ, 18. — Na predlog sindikalnih predstavnikov so na večerajšnji seji stalnega odbora za zaposlitev EGS sklenili sklicati konferenco med delodajalci in sindikati avtomobilske, kemijske, tekstilne in gradbene industrije. Na konferenci naj bi poiskali možnost izhoda iz sedanje krize, predvsem pa način, kako zagotoviti zaposlitev. Konferenca se bodo udeležili tudi ministri za delo članic gospodarske skupnosti.

Hrastovi gozdovi

(Nadaljevanje s 4. strani)

pa blizu železniške postaje Drenovci. Teh 11 dreves je zaščit-nih in so postala prava atrakcija strokovnjakov in turistov.

V gozdnih gospodarstvih Slavonije posvečajo posebno pozornost vzgoji kakovostne hrastovine in kakovostnih hrastovih gozdov naploh. To opravljajo znanstveniki in gozdni tehniki, ki so prišli do sklepa, da izključno hrastov gozd ne daje najbolj kvalitetnega lesa, ker je veliko bolje, če je hrastovo drevje pomešano z drevjem

drugih vrst, kot na primer z jesenom. V podjetju »Slavonska šuma« skrbijo za to, da je razmerje med hrastom in ostalimi vrstami drevja primerno in da se poseke koj ponovno pogozdijo.

V začetku smo rekli, da so se slišale pripombe, češ da so slavonski gozdovi v nevarnosti zaradi sekanja. V bistvu pa ni tako, kajti inž. Tonković, svetnik v gozdnem podjetju »Slavonska šuma«, pravi, da posekajo na leto 650.000 kub. m lesa, zraste pa ga še najmanj 100.000 kub. m več. Dobesedno pravi takole: »Z gozdom ravnamo zelo racionalno in sekamo veliko manj, kot je pri-se. Posebno pozornost pa posvečamo vzgoji kvalitetnih lastnosti hrasta.«

Da besede inž. Tonkovića niso brez podlage, dokazuje priznanja tujih strokovnjakov, ki so na lanskoletnem zasedanju v Vinkovcih pohvalili ravnanje jugoslovanskih gozdarjev s slavonskimi gozdovi. Slavonski gozdovi se raztezajo na površini 200.000 ha, 60

odst. teh površin je poraslih s hrastom.

Nekoč so v Slavoniji zrastle hrastova drevesa, ki so pri tleh merila v premeru tudi obilna 2 m in pol. Danes drevo dozori že pri 50. 60 cm. Nekoč je eno samo drevo dalo tudi do 60 kub. m lesa, danes posamezen hrast da le 6 kub. m. Toda nekoč so drevesa rastle tudi 200, 300 let in še več, danes je njihova življenjska doba kratka.

Leta 1900 so tu podrla drevo, ki bi ga bili morali odpeljati v Pariz, pa je hrast ostal doma, kajti deblo je bilo tako debelo, da ne bi moglo skozi železniške pre-dore. Samo deblo hrasta je dalo 65 kub. m lesa. Spodnji del debela pa je bil votel, ker je deblo trohnelo. Direktor državne gozdne direkcije je spodnji, votli del debela dal zapeljati na svoj vrt in si v tem velikem votlem debelu napravil nekakšno utico, ker je v votlini postavil mizo in več stolic in se tu sestal s svojimi prijatelji pri kozarcu fruskogorca.

TRŽAŠKI DNEVNIK

S SINOČNJE OBČINSKE SEJE

Šolska vprašanja v razpravi devinsko-nabrežinskega sveta

V kratkem pričetek gradnje šole v Slivnem - Izvoljen posvetovalni odbor za šolo s celodnevniim poukom

Sinoči se je sestal devinsko - nabrežinski občinski svet, kateremu je župan Legiša sporočil, da bo že danes dopolnila občina podpisala s podjetjem Delia pogodbo za izgradnjo osnovne šole v Slivnem in da je občinska uprava nakupila 50 slovenskih in 50 italijanskih izvodov knjige združenja deportirancev ANED »Od fašističnega škvadrizma do pokolov v Rižarni«. Nekaj teh izvodov bodo pokupili občinski svetovalci, ostale pa bo občina dodelila šolskim in drugim javnim knjižnicam.

Potem, ko je občinski svet izglasoval obzodbu fašističnega atentata proti socialdemokratskemu odborniku de-žele Lazio Galluppiu, kateremu so tudi poslali solidarostno brzojavko, so izvolili posvetovalni odbor za šolo s celodnevniim poukom. Odboru bo predsedoval podžupan Colomban, občinski svet bosta zastopala svetov-alca Brezigar (SS) in Rogelja (K PL), sestavljali pa ga bodo še ravnatelj slovenske osnovne šole Tav-čar in ravnatelj italijanske osnovne šole ter še po en učitelj iz vsake šole, po en zastopnik staršev, obo-župnika, šolski zdravnik dr. Stoka in predsednica šolskega patronata Ana-stazija Gruđen.

Po obnovitvi odbora občinske poj-porne ustanove, je odbornik za jav-na dela Suc obrazložil, da bo ob-čina zaradi pomanjkanja sredstev in predolgih birokratskih postopkov za-časno opustila gradnjo cestnega nad-voza nad železniško progo pri Vi-žovljah. Zato pa bodo opravili na-slednja dela: povečali bodo vodovodno omrežje v Vižovljah, kanalizacijo v Devinu in Seslanu in bodo raz-sirili pokopalnice v Sempolju.

Seja se je zaključila z interpela-cijami. Naj omenimo le svetovalca Škerka, ki je vprašal, pri čem je ustanovitev izpostave psihiatrične bol-nišnice v Nabrežini ter Brezigarja, ki se je dotaknil vprašanja kraških rezervatov in osnutka deželne komisije. Na ti vprašanja bo župan odgovoril na prihodnjih sejah.

Štiri leta zapora zaradi posilstva

Štiri leta zapora je kazni, ki so jo napravili po hitrem postopku 31-letnemu Renatu Zoppeiu iz Castel di Godego zaradi posilstva, nasilja in opolzkih dejanj. Proces je bil za zaprtimi vrati in ga je vodil predsednik Visalli s stranskima sod-

nikoma Gervasijem in Moscatom, tožilec pa je bil Brenici. Zoppeia so aretirali prejšnji teden, ko je zva-bil na samotni prostor Anno V in jo posilil. V kratkem so ga u-jeli in včeraj sta branila odv. Traumer in odv. Arcangeli iz Trevi-sa zama skušala zmanjšati njegovo odgovornost. Sodni zbor je v celoti sprejel zahteve javnega tožilca in ga obsodil na 4 leta zapora, denarno globo in povračilo stroškov.

Nenadna smrt Sabina Colonija

Včeraj dopoldne se je v mestu razširila vest, da je v noči v bol-nišnici nenadoma umrl znan tržaški likovnik Sabino Coloni. Vest je posebno prizadela njegove številne prijatelje in znance, ker je Sabino podlegel bolezni še tako mlad, pri samih 44 letih, in še poln načrtov in idej, poln volje do življenja. Po-kojnik je spadal med tiste tržaške slikarje srednje generacije, ki so se začeli oglašati takoj po končani drugi svetovni vojni in ki jih je pokojni Zorko Jelenc, ki je neka-ko očetovsko bdel nad njimi ime-noval »ezelence«, ker so bili še tako mladi, hkrati pa tako podjetni, več-šnji celo drzni, da so v trenutkih dajali pečat osebnemu likovnemu do-gajanju, kar ga je premogel tedaj mlajši Trst. V to skupino so spa-dali sedaj preminuli Sabino Colo-ni, že davno pokojni Giorgio Titz, današnji odlični tržaški likovniki Marino Sormani, Livio Rosignano, Mariano Cerne in še kdo drug.

Sabino Coloni se je, podobno kot večina mlajših umetnikov, politično napredno opredelil in v tem smislu tudi likovno angažiral. Znanu so v tem smislu njegova dela v času koroške vojne, ko je v svojih številnih delih žigosal zločine imperi-alističnih vojsk v Koreji. Pozne-je in vse do zadnjih časov pa je svoje umetniške sposobnosti vpre-gel v drugo bitko, v boj za ohranitev človeka vrednih razmer na zemlji. Čeprav je priredil sorazmerno maji samostojnih razstav, je veliko so-deloval na mnogih kolektivnih pri-reditvah v Trstu in tudi drugod, vrhu tega pa se je uveljavljal tudi v javnem življenju, tako da ga odsle-ne bo pogrešala le njegova življenjska tovarišica Laura, pač pa tudi tisti del Trsta, ki živo spremlja javno in kulturno življenje našega mesta.

crisan

totalno uničuje prhljaj

Crisan šampon s substanco OM 80 ni učinkovit samo pri spiranju prhljaja, temveč uničuje tudi bakterije in glivice, kadar so navadni šamponi proti prhljaju brez moči

ILIRIJA, Ljubljana v sodelovanju z

NOGOMET

DANES OB 15. URI V FIRENCAH

V prijateljskem srečanju z Norveško mora Italija nujno in visoko zmagati

Več novosti v italijanski reprezentanci: Cordova, Bini, Graziani in Savoldi

Ob viharju polemik, ki že od prvega kola tarajo italijansko nogometno prvenstvo, tudi najbolj ogret navijač pozabi, da bo danes italijanska reprezentanca igrala prijateljsko tekmo z Norveško. Srečanje bo v okviru priprav Italije za evropsko pokalno tekmo s Poljsko, ki bo 19. aprila letos.

Italija - Norveška, Firence, danes ob 15. uri. Bernardini je v zadnjem trenutku sklical svoje reprezentante. Tudi tokrat se je pogumno držal svojega pravila: v reprezentanco je vključil nova imena, med temi ni niti enega zastopnika Milana.

Kandidati so naslednji:

Juventus: Bettega, Gentile, Capello in Zoff.

Fiorantina: Antognoni.

Torino: Castellini in Graziani.

Inter: Bini in Facchetti.

Lazio: Chinaglia, Re Cecconi in Martini.

Roma: Cordova in Rocca.

Bologna: Bellugi in Savoldi.

V prvem polčasu bo igrala ta postava: Zoff, Gentile, Rocca, Cordova, Bini, Facchetti, Graziani, Antognoni, Chinaglia, Capello in Bettega.

V drugem polčasu pa: Castellini, Gentile, Rocca, Martini, Bellugi, Facchetti, Graziani, Re Cecconi, Savoldi, Capello in Bettega.

Novosti: obramba dvojica Bini - Facchetti, Cordova na sredini igrišča. Savoldi kot srednji napadalec, Graziani in Bettega kot krilni. Bernardini je torej bistveno spremenil svojo reprezentanco.

Lani je italijanska reprezentanca razočarala. Zadnjo zmago je Italija osvojila na SP v Nemčiji proti Haitiju (1:0). Valceregija so odpušili, Bernardini je sprejel vodstvo reprezentance: došel pa je zbral le poraze, v zadnji tekmi s pomlajeno Bolgarijo pa se je moral zadovoljiti z 0:0.

Proti današnjemu nasprotniku tvri pričakuje izdatno zmago. Norveška

Italijanska televizija bo danes na mednarodni prijateljski nogometni tekmi med Italijo in Norveško prenašala neposredno iz Firence na prvem sprejema s pričetkom ob 14.55. Srečanje bo komentiral Nando Martellini. Iz Firence bo tekmo neposredno prenašal tudi radio (s pričetkom ob 14.55).

ni trenutno pomenijo malo ali nič v evropskem nogometnem krogu. Nizozemci pa na kvalifikacijah za SP odpravila Norveško z 9:0. Če dodamo še, da trenutno je na Norveškem zaradi mude zime, prvenstvo prekinjeno, potem je jasno, da bo današnji nasprotnik Italijanov slab. Nujna je torej obilna zmaga, ki bi dala ambiciji italijanske reprezentance novega elana pred važnim pokalnim srečanjem s Poljsko.

Norveška bo nastopila proti Italiji z naslednjo postavbo: E. Johansen, Nansen, Goa, Birkelund, Grondalen, T. E. Johansen, Hammer, Hoyland, Fuglestad, T. Lund, 12. Antonsen, 13. Josefson, 14. Brakstad, 15. Olsen, 16. Skuseth.

BOB

CERVINIA, 18. — Na poskusnih voznjakh za svetovno prvenstvo v štirisedežnem bobu v Cerviniji je danes dosegel najboljši čas posadka boba Italija 1, in sicer 1'09"75. Ta čas je za 36/100 sekunde slabši od rekorda proge.

Drugi najboljši čas je imela posadka Švica 1 (1'10"04).

BOKS

USODEN PADEC NA STOPNIŠČU

Tragična smrt sovjetskega boksarja

MOSKVA, 18. — V petek je v Moskvi tragično preminil eden najbolj znanih sovjetskih boksarjev Valerij Popencenko, zlata kolajna srednje boksarske kategorije na olimpijskih igrah v Tokiu, leta 1964. Popencenko je padel v jašek stopnišča, ker je zgrešil ravnotežje.

Ljudje

PREVEDEL MIROSLAV KOŠUTA

21.

«Svete meje» izgubljajo svojo svetost. Mnogi ljudje se dandanes hvalijo s tem, da se štejejo za državljane sveta. Ljudje se hočejo spoznati bolje. Vse omikane osebe obsojajo razizem, zatiranje in zapostavljanje: strinjajo se, da se je treba spoštovati in si medsebojno pomagati. Sicer pa ponavljam stvari, ki jih vsi znamo na pamet.

Če dobro premislimo, bi bilo treba v naših dolinah katerega izmed pojmov spremeniti. Na primer pojem domovine. Za prednike je bila domovina ali dom samo Benetja in niso bile Benetke, čeprav so bili njihovi državljani. Ampak takrat smo bili v času stolpastih gradov in obidanih mest.

Domovina ali očetnjava je dežela očetov, kraj, kjer so se rodili in kjer so živeli starši, kjer počivajo kosti njegovih prednikov, kjer so ljudje, ki govorijo njegov jezik in imajo iste šege, ki se jih je navzel kot otrok in ki jih je podedoval od svojih prednikov», pravi dr. Gregori.

Zdi pa se, da poznamo pri nas samo politično pojmovanje domovine z ekskluzivističnim in opozicijskim pomenom.

Poznamo torej domovino v pravem pomenu besede in v političnem. Povedal bom z nekim skrajnim primerom:

tako Ukrajinec kakor prebivalec Mongolije pripadajo isti Zvezi sovjetskih socialističnih republik, in resnici pa razen pripadnosti nimata ničesar skupnega. Prav tako imata kaj malo skupnega. Sardinec in Furlan. Jezik, kulturna dediščina, umetniško izražanje in mentaliteta Furlana so različni od Sardinčevih, so namreč vrednote, ki ne pripadajo deželi njegovih očetov.

To je kaj relatiiven pojem. Če na potovanju po Evropi naletimo na sovaščana, se ga sila razveselimo, če naletimo na človeka iz našega okraja, se ga razveselimo nekoliko manj, če pa se srečamo z osebo iz druge pokrajine, se omejimo zgolj na izmenjavo nekaj besed. Ko pa bi bilo mogoče potovati med hipotetične prebivalce nekega drugega planeta, bi nam tudi Kitajec postal sovržljavjan.

Vlade so do nedavnega igrale na pomen besed: pojem države je postal sinonim za domovino. Služil jim je, da so z bučnimi govori ščuvale svoje državljane proti državljanom drugih domovin. Tako so nesrečni herojsko klali drug drugega in si vsi zaslužili, na eni in drugi strani barikad, odličja in spomenike.

In zdi se, da pri nas ravno tisti govori še odmevajo v glavah mnogih starejših, medtem ko ljudstvo začneja razumevati, da je resnično »nesrečna dežela, ki potrebuje herojeja«, kakor pravi Brecht, da so državna nečimrna slavoheja, kot nacistične teorije o rasni premoči, le gnile gobe preteklosti in da navezadnje vsi ljudje pripadajo isti domovini.

Ko bo to pojmovanje postalo vodilo vedenja za vse, ne bo razloga za primerjavo lastnih vrednot z vrednotami koga drugega, potemtakem se ne bo nihče čutil manjšina in nihče ne bo gledal zviška na sebi enakega. To je po božna želja. Škoda, da mnogi izmed naših ljudi, kakor tudi mnogi izmed tistih v naši neposredni bližini, tega še zdaleč ne morejo doumeti!

KOŠARKA

TEDENSKI PREGLED NAŠIH EKIP

Po deseti zaporedni zmagi Bora v nedeljo odločilno srečanje

«Plavi» bodo namreč igrali proti Libertasu - Mladinci z dvignjeno glavo

Finalni turnir promocijskega prvenstva

Po končani tekmi v Dolini so se Borovi navijači le oddahnili. «Plavi» so zmagali z dvema točkama razlike, potem ko so se vodili s 16. Takoj po tem srečanju so bili seveda komentirani raznovrstni.

Trener, vodstvo in igralci tržiške ekipe POM so v telovadnici posedeli še dobro uro: komentirali so tekmo, iskali so »dlako v jajcu«, zgražali se se nad sodnikom.

Tekmo si je ogledal tudi trener Libertas Trst Prodi, ki je dejal: «Ko ste vodili s 16 točkami razlike, sem mislil, da boste zanesljivo zmagali. Nato pa ste, po mojem mnenju, zgrešili, ker ste preveč vodili žogo. Morali bi proti pressingu več podajati, se odkrivati.»

Komentar nekaterih navijačev: «Trener Laković je napačno ukazal svojim fantom, naj zavlačujejo igrjo. Če bi tedaj naprej sproščeno igrali, bi Bor zmagal z 20 točkami razlike.»

Mnenja so seveda različna. Dejstvo pa je, da so borovci zmagali, čeprav s tesno razliko. Ne gre namreč pozabiti, da je POM v prijateljski tekmi premagal borovce s 25 točkami razlike, kar pomeni, da Tržičani res niso najslabša ekipa.

V nedeljo pa čaka «plave» skoraj odločilno srečanje. V Dolini bodo igrali proti Libertasu iz Trsta, ki je trenutno v izredni formi, saj je premagal Italo z 19 točkami razlike. Naj omenimo, da sta se Bor in Libertas v prvenstvu dvakrat srečala. V prvi tekmi je zmagal Libertas v drugi pa Bor.

IZIDA 2. KOLA

Bor - POM Tržič	80:78
Libertas Ts - Itala	73:54

LESTVICA

Libertas Trst	2	2	0	160:108	4
Bor	2	2	0	142:127	4
Itala Gradišče	2	0	2	103:135	0
POM Tržič	2	0	2	132:167	0

PRIDODNE KOLE (23. 2.)

Bor - Libertas Trst (Dolina, ob 10.30), Itala - POM Tržič.
--

BOROVCI STRELCI

Klobas 301, Sosič 238, Ambrožič 204, Fabjan 135, Sirk 95, Barazzutti 73, Kralj 45, Kraus 44, Guštin 34, Koren 21, Vavovec 13, Pertot 6, Franca 2.

MLADINCI

V nedeljo so borovci odigrali odločilno srečanje za uvrstitev v finalni del prvenstva, ki se je zaključilo z visoko zmago Italsidra. Naši košarkarji so imeli v zadnjih zavrtljajih precej smole, poleg tega pa so nastopili na nekaterih tekmah v nepopolni postavi. Fantje so bili za ta nastop dobro pripravljeni vendar so zaigrali premalo nagazno. Večjo krivdo za poraz nosi bržkone napad, ki je bil vse premalo iznajdljiv. Za Borove vrste so v trinajstih tekmah nastopili sledeči igralci: Koren (7 nastopov), Guštin (11), Franca (13), Kraus (10), Lisjak (13), Oblak (7), Vavovec (12), Klobas (9), Košta (2), Sestan (6), Ražem (7), Žerjal (12), Mazzucca (4), Parovel (1) in Udovčić (1 nastop).

Italsider se je tako uvrstil v finalni del, v katerem nastopajo ekipe Lloyd Adriatico A, Tigers in Patriarca A.

Naš najboljši strellec je kot običajno Robert Klobas, ki je razvidno iz lestvice strelcev: Klobas 237 (povprečno 26 točk na tekmo), Vavovec 159, Guštin in Kraus 109, Koren 89, Franca 80, Ražem 51, Lisjak 45, Košta 40, Žerjal 25, Oblak 4, Paroval in Mazzucca 2, Sestan 1. V prvenstvu so borovci imeli 224 prstih metov, od katerih so realizirali 127, to je na tekmo v razmerju 10:17.

edko

DREVI V TRŽICU

Italcantieri-Bor

Borovi košarkarji bodo v okviru priprav za nedeljsko odločilno tekmo z Libertasom iz Trsta igrali prijateljsko srečanje v Tržicu. Naši fantje bodo namreč drevi gostje ekipe Italcantieri, ki je prva v C ligi. Nedvomno bo za borovce dvigljiva tekma idealna priložnost, da preverijo svojo formo pred nedeljskim spopadom.

Tekma Italcantieri - Bor se bo pričela ob 21. uri, Bor pa bo igral z naslednjo postavbo: Sosič, Barazzutti, Kralj, Vavovec, Sirk, Fabjan, Ambrožič, Kraus, Klobas, Franca, Lisjak in Guštin.

PRVENSTVO VIŠJH SREDNJIH ŠOL

Prešeren in Zois v isti skupini

Zaradi odgovora šole Galilei (potem ko se je prvenstvo že začelo) je organizator šolskega košarkarskega prvenstva uvedel nekaj spre-

KOŠARKA

NARAŠČAJNIKI

DON BOSCO - POLET	53:30
(24:16)	
POLET: Kovač, Piccini A. 6, Piccini M. 2, Danev 10, Malalan 2, Ferluga 10.	
PROSTI METI: 4:20.	
SODNIK: Bassi.	
S 23 točkami razlike je Polet zmagal v gosteh proti močni peterki Don Bosco, ki se bori za drugo mesto na lestvici v tem prvenstvu. Kljub temu je to še kar dober rezultat za Openec, saj sta jim manjkala Sosič in Petje, medtem ko so domačini igrali vso tekmo s svojo najboljšo postavbo.	
Treba je tudi poudariti, da so poletovci nastopili le s šestimi igralci, saj je mnogo od njih odšlo na zimovalno s šolo; tako je bilo neizogibno, da so se proti koncu tekme utrudili in pustili nasprotniku večjo prostost.	
Dobro so pri Openih igrali v napadu Ferluga in Alex Piccini, v obrambi na Danev in Marko Piccini.	

Nagrajevanje zmagovalca teka čez drn in strn v štandreu

PREJŠNJO SOBOTO V ŠTANDREŽU

Nagraditev zmagovalcev teka čez drn in strn

Sodelovalo je mnogo tekmovalcev z Goriškega in Tržaškega

MINIBASKET

FORNIS - POLET 48:36 (13:19)

POLET: Hrovatin 18, Leniša 8, Calzi 4, Vidali 2, Vremec 4, Malalan, Fabbri, Sosič S, Sosič D.

SODNIKA: Bellussi in Ferluga.

V soboto so morali poletovci v Nabrežni kloniti tržaški ekipi Fornis. Tekma je bila še kar zanimiva in borbeno, poletovci pa so bili na koncu druge četrtine tudi v vodstvu za šest točk. Pri Openih pa so primanjkovali ustrezne rezerve, saj so starejši igralci odšli na zimovalno s šolo. Tako so morali stopiti na igrišče z devetimi igralci, med katerimi je bilo mnogo začetnikov; nasprotniki so to izkoristili in lahko povedli. Kljub temu so Openi zaigrali še kar dobro, med vsemi pa sta se najbolj izkazala Hrovatin in Leniša.

Lota

INTER NABREŽ - SOKOL 48:12 (20:6)

SOKOL: Velussi 12, Kojanec, Slavec, Sandri, Caharija, Skrinjar, Trobec, Ušaj, Gruden in Della Schiava.

Sokol je proti bolj izkušenemu nasprotniku zaigral še kar pošteno. Na koš je dobro metal le Velussi, medtem ko so ostali v napadu odpovedali.

SABA - KONTOVEL 35:16 (17:6)

KONTOVEL: Ukmar 6, Daneu R, 5, Čuk 2, Emili 3, Dean Daneu, Davorin Daneu, Cibic, Sedmak, Starc, Kostnapel.

Kontovcelci so odpovedali na vsej črti in doživeli pekoč poraz. V delno opravičilo lahko štejemo le odstopnost štirih igralcev, ki so ostali doma zaradi bolezni. Tokrat so vsi razočarali.

H. L.

DEČKI

FLAMINIO - BOR B 130:20 (73:5)

BOR B: Zobeč, Štavar, Ambrožič, Šimčič 2, Husu, Zubalič 4, Olenik 3, Jančar (k), 11, Andlovč.

SODNIK: Guerin iz Trsta.

PROSTI METI: BOR B 4:8.

PON: Ambrožič, Šimčič, Olenik.

Mladi in neizkušeni borovci so tudi tokrat položili orožje. Gostje so bili za razred boljši od naših košarkarjev, ki so začeli srečanje sicer zelo borbeno, a so bili prelahki v napadu. «Plavi» so zaigrali odločilno bolje v zadnji četrtini, ko so krožili žogo in metali na koš bolj sproščeno. V sobotni tekmi je bil torej napredek viden, kar je za to mlado ekipo zelo važno, saj je trenutno moštvo brez možnosti za zmago. Važno pa je, da si naši predstavniki v teh tekmah naberejo čimveč izkušenj.

edko

SDPT obvešča, da ima na razpolago izkaznice FISU za tekočo sezono za vse starostne kategorije in stanejo 3.000 lit. V UL Geppa 9 lahko dostavite denar, rojstine in ostale podatke.

SDPT vabi na 3. smučarski večer. Predaval bo Rasto Furlan, trener ekipe SDPT o temi PRVA POMOČ PRI SMUCANJU.

Predavanje bo v petek, 21. t.m., ob 20.30 v Trstu, UL Geppa 9.

SD Kontovel sklenile redni letni OBČNI ZBOR

jutri, 20. t.m., ob 20.30 v prvem in ob 21. uri v drugem skilancu, v Prosvetnem domu na Preseku.

Prispevajo za

OLJASKO MATICO

dialekt, ki pa ni iz skupine novolatinskih, je štet kakor vsa druga italijanska narečja. Vladni načrti narečij ne upoštevajo.

Tudi za nas velja, in še v večji meri, kar je bilo povedanega v neki televizijski oddaji iz cikla «Sapere» novembra 1972: «Sola ne sme šteti narečja za manj razvito kulturo: ni nižja, ampak drugačna. To je element identitete neke družbene skupnosti v trenutku popolnega masovljenja in razosebljenja. Za jezikovno enotnost plačujemo previsoko ceno. Če starši ne obvladajo popolnoma italijansčine, je bolje, da z otroki govorijo v svojem narečju. Narečji, kolikor vsebujejo neke življenjske sok, neko izrazno bogastvo, katerega korenine segajo daleč v preteklost, ne moremo šteti za ponižujoča, propadajoča in anahronistična - sožitje narečij s tehnološko dobo je mogoče». In so razkrili, da otroci, ki popolnoma izključujejo narečje, postanejo nenaravni. Izrazno ubožanje je v srednjih šolah precejšnje.

Majhen skok v stran. Prav ste prebrali: «Če starši ne obvladajo popolnoma italijansčine, je bolje, da z otroki govorijo v svojem narečju». Staršev, ki bi odlično obvladali italijansčino, pa je v vsej Italiji zelo malo. Kaj šele v naših dolinah! Ni redek primer, ko slišimo stavke, kakor je tale: «Bepin, vai a prendere la jöpa», kjer je med drugim besedišče obogateno z novo besedo «jöpa», izgovorjeno po italijansko s kratkim ojem, medtem ko ga mi izgovarjamo dolgo. Accademia della Crusca bi se kar topila od blaženosti (42).

Misljlo, da so njihovi otroci, že zgolj zavoljo svojega nepoznavanja slovensčine, na poti v svetlo prihodnost.

42. Accademia della Crusca je nastala v XVI. stoletju v Firencah z namenom, da ohrani čistost jezika: da loči moko od otrobov (crusca). Prev. op.

(Nadaljevanje sledi)

PROSLAVE PREŠERNOVEGA DNE - PRAZNIKA SLOVENSKE KULTURE

Prešernova proslava v srenjski dvoranci v Gročani

Komorni orkester iz Ljubljane na Prešernovi proslavi v Kulturnem domu

Prešernova proslava osnovne šole v Šempolaju

Dirigent Anton Nanut in solist basist Ivan Sancin v Kulturnem domu

Mesec februar je mesec Prešernovih proslav, proslav slovenske kulture. Proslave se vrste po vsej slovenski domovini, v SR Sloveniji, v slovenskem zamejstvu in celo v daljini tujini, kamor je pot zanesla slovenskega človeka in kjer si je ustvaril v desetletjih svoje novo bivališče. Praznovanje dneva slovenske kulture nas vse povezuje v narodnem duhu.

Pri nas v zamejstvu v Italiji, so Prešernove proslave že tradicionalne, saj jih praznujemo vsa povojna leta. Celotista prosvetna društva, katerih delovanje je sicer manj konstantno, počastijo Prešernov dan s samostojno prireditvijo z nastopom šolskih otrok, domačega ali gostujočega pevskega zbora, z recitacijami in pogosto tudi s kakšno glasbeno točko, pa seveda s priložnostnim govorom, ki skuša skoraj vedno Prešernovo misel vtakniti v današnji čas. Prešernov dan praznujajo tudi vse slovenske šole od osnovnih do višjih srednjih. Te poslednje priredijo že po tradiciji skupno svečanost v Kulturnem domu.

Osrednja proslava v zadnjih nekaj letih je stvar obeh osrednjih prosvetnih organizacij Slovenske prosvetne zveze in Slovenske prosvete. V prejšnjih letih je bil njihov poudarek bolj na zborovskem petju, v zadnjih letih zadobivajo bolj značaj akademije. Takšna — akademija — je bila Prešernova proslava tudi letos z nastopom Slovenskega komornega orkestra iz Ljubljane pod vodstvom dirigenta Antona Nanuta in solistov harfistke Rude Kosi iz Ljubljane in basista ljubljanske Opere, sicer pa našega tržaškega rojaka, Ivana Sancina. Nastopil je tudi naš letošnji zamejski nagrajenec Prešernovega sklada, član SSG Stane Raztresen

Recitator Stane Raztresen

Harfistka Ruda Kosi

Odv. Kukanja 70-letnik

Cvetje in darilo SKGZ jubilantu za njegovo 70-letnico

VOLITVE ŠOLSKIH SVETOV

Na volišču nižje srednje šole «Simon Gregorčič» v Dolini

Prešernova proslava na osnovni šoli pri Sv. Jakobu

Tržaški oktet poje na počastitvi dr. Angela Kukanje

«IZJEMA IN PRAVILO»

Na pobudo krožka «Pinko Tomažič» je bil v petek v dvoranci v Ul. Montecchi diskusijski večer na temo Bertolt Brecht «Izjema in pravilo», to je o igri, ki jo je prvič v slovenščini uprizorilo Slovensko amatersko gledališče. Razprava, ki jo je v imenu krožka začel njegov predsednik inž. Miloš Kodrič, je osvetlila delo po njegovi idejni plati, obravnavala pa je tudi uprizoritveni koncept in uprizoritev SAG v celoti. Večer je bil vsekakor lep primer sodelovanja dveh društev, obenem pa dobra priložnost za zavzeto kritiko

Osnovnošolski otroci iz Boršta na Prešernovi proslavi

Prešernova proslava v openskem Prosvetnem domu

Volišče na nižji srednji šoli «Fran Erjavce» v Rojanu

Volišče na nižji srednji šoli na Katinari